

ek

S. A.

miatt

RCELAN FERD. 6

örzött

ak be- meg

anját

hogy azonnal be- sszakot, ha nem njának megvalósi- llyen vita csak az most, mikor min- szükség, hogy a re vigyék.

nányt alminiszter ol-német

ia lapok rámutat- német egyezményt Laval és Eden szerint, barátságos rámutatott arra, észeti egyezményt Franciaország úgy pengereszeti egyez- ntében áll a febr- ncia kommuniké- otti tárgyalásokat

ktalanná egy gö- tüz. Szalonikiból nszövet gyárban. fekszik Szaloniki- a város központ- 400 ház legett, nélkül. A kár t egy nagy bank imánázium, város- középületek.

Lapkiadó R. T. Baron L. Pop 10. 7.

Taxa postala plátte in n No. 224713/ Szerkesztő: D. H. n. setter Robert Bud-pest Disztér 2 l.e.

ELET

ESTIÓRÓLTI SZÁMÁR

Bérmentlen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámhor Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát- szegi Ernő, Strada Matei Milo 6. Vasárnap, 1935. június 23. 5895. EV. XVIII. EVF. SZIVAN 22. 137. SZAM.

Az olasz-abesszin háború

Egy amerikai pénzügyi lap hasábjain rendszeres, megbízható, tárgyilagos kimutatás jelent meg a napokban az olasz fasizmus 12 éves pénzügyi gazdálkodásáról. A lap szerint ennek a gazdálkodásnak a mérlege olyan eljlesztő, amilyenhez fogható a legmerészebb közigazgatási fantázia sem igen tud elképzelni.

A függő kölcsönök és államadósságok összege több mint 40 milliárd lírara rug a mai Olaszországban, amelynek politikai és gazdasági berendezkedéséről egyébként gyakran hallunk mostanában dicsőimuszokat. Mussolini, aki ifjúsága idejéből megszokta a tisztánlátást és éppen machiavellista beállítottsága révén irtózik az önbecsapásoktól, nagyon helyesen érzi és nagyon jól tudja, hogy ez a helyzet már sokáig nem tartható s a belső feszültségek kirobbanása a fasiszta gazdálkodás ellen aligha lesz elkerülhető, ha valami újat, valami vakmerőt, valami egészen elszántat nem talál ki a helyzet megmentésére.

Ezt a vakmerőt és elszántat, ezt a kiszámíthatatlant már hónapokkal ezelőtt megtalálta az olasz fasizmus vezére, amikor fejénél fogva előrángatta az első olasz-abesszin konfliktust, amelyet római utasításra olasz katonák rendeztek meg az etiopiai határon.

Azóta a fasizmus belső helyzete és pénzügyi romlása még gyorsabb ütemben haladt előre s ha közbe nem jön a francia-olasz megegyezés, amely egyrészt újabb injekciót adott a líra árfolyamának, másrészt pedig viszonylagosan szabadkezvet engedett Olaszországnak Afrikában: talán már régen kirobbanhat volna a fasisztaellenes erőfeszültsége.

A diktatúrák és diktátorok csak ritkán kerítik el azt a történelem folyamán, hogy ultima rációként és utalmuk megmentésének utolsó lehetőségként ne legyenek kénytelenek a háború eszközeihez nyulni. Megnyert csaták esetleg megszállították hatalmukat, veszített csaták pedig sirjukaft ásták meg. Waterloo nélkül Napoleon megmaradhatott volna a császári székben és tehetségtelen Balandor-utódja a francia császári trónon: III. Napoleon is a sedani csatában veszítette el bitorolt hatalmát.

Mussolini, ha akarja, ha nem: az adott körülményektől hajtva fog belekényszerülni az olasz-abesszin háborúba. A belső feszültségek elől a háborúba próbál menekülni az olasz fasizmus rendszere, természetesen abban a reményben, hogy győzni fog.

Ebben az esetben kétségkívül meg lehetne hosszabbítani az olasz fasizmus életét, sőt talán egy jól sikerült rablóhadjárat mellett még számlálni is lehetne a számláhatatlannak látszó olasz viszonyokat.

A kérdés csak az, hogy valóban olyan bizonyos-e Olaszország győzelme Abessziniában, mint ahogyan azt a Duceval együtt a fasiszták remélik?

Erre a kérdésre könnyelműség, sőt mi több: túlzás volna határozott igennel felelni. A jelen körülmények között az afrikai olasz csapatok győzelme meglehetősen kétségesnek látszik.

Elsősorban a pénzügyi nehézségek miatt, amelyek a készülő háborúval kapcsolatosan véglegesen kimerítik az olasz gazdasági élet erőjét.

Másodsorban kétséges azért, mert a háborút olyan terepen kell megvívnia az olasz csapatoknak, amely európai katonák számára a legnagyobb nehézségeket támasztja s mert az olasz fekteingések minden rikoztásuk és müellekedésük ellenére mégis csak zsoldosok, akik nem hazájuk területét védik, hanem könnyű kalandnak hiszik az abesszini háborút.

Viszont az abesszini primitív törzsek elszánt fanatizmussal fogják védeni hazájuk minden talpalattnyi földjét, amelyet jól ismernek. Az abesszini katonák emellett igénytelenek, szívósak és valóban vakmerők, szemben az olasz katonák közismert szalmatüzevel és könnyen megfélemlíthető hirtelenségével.

Abessziniá kétségkívül élvezi Anglia támogatását és ezenkívül több európai hadsereg legjobbjai állottak szolgálatába. Az abesszini hadsereg felszerelése napról-napra

Demokratikus megoldás felé halad a jugoszláv kormányválság

Semleges, vagy nemzeti koncentrációs kormány következik. Visszaállítják a demokratikus szabadságjogokat. Macek sikere

A jugoszláv kormányválság miatt hosszabb időre halasztották el a kisantant konferenciáját

Belgrád, június 22. A kormányválság még nem ért véget, de bizonyosra veszik, hogy a régi politikai pártok működését engedélyezni fogják és szabadságjogokat a demokrácia szellemében fognak kezelni az új kormány által, amelynek feladata az ország további kibékítése lesz. Macek kihallgatása külföldön is igen kedvező hatást gyakorolt.

A Havas távirati iroda értesülései szerint is Jugoszláviában a helyzet kezd haladni a demokratizálódás felé. A kihallgatások csak tájékoztató jellegűek voltak. A kormányválság lefolyása normális egyébként.

Tegnap még miniszterelnöki designálás nem történt. Zsifkovics megbízásának lehetősége van előtérben. Pál régensherceg fogadta Maceket, aki a kormányzótanács meghívására érkezett Zágrábról a jugoszláv fővárosba. Este Macek az ellenzéki pártok vezetőivel folytatott megbeszélést. Pál régensherceg Maceken kívül fogadta tegnap Jecitset és Zsifkovicsot is. Macek fogadását politikai körökben az egyesült ellenzék sikerének könyvelik el. Lehetséges, hogy nemzeti koncentrációs kormány fog alakulni Sztójadinovicsal, vagy sem-

leges kormány Zsifkovicsal az élén.

Macek kijelentette audienciája után, hogy az egyesült ellenzék képviselőjeként jelent meg Pál régensherceg előtt. Kihallgatása eredményeivel meg van elégedve.

Az angol lapok belgrádi jelentései szerint az egyesült ellenzék vezeterei az éjjeli órákban is tárgyaltak a helyzetről Belgrádban. Ugy hírlik, hogy Macek kormánytámogatást csak akkor helyez kilátásba, ha új szabad választásokat rendelnek el és ha megvalósítják a horvát önkormányzatot.

Bucuresti, június 22. A Dimineata szerint a jugoszláv kormányválság elhúzó- dása miatt a kisantant konferenciáját nem 1—2 napra, hanem hosszabb időre halasztották el és Titulescu, valamint Benes is Párizsba utaznak, ahol Lavallal a jövő hét elején fontos megbeszéléseik lesznek. Titulescu ma este hagyja el a fővárost.

Belgrád, június 22. (Rador.) A régens- tanács folytatja a konzultációkat a vál- ság megoldása érdekében. Pál régensher- ceg kihallgatáson fogja fogadni az összes pártok elnökeit, tekintet nélkül arra, hogy képviselve vannak-e a parlamentben.

Egyszerre két lapot tiltottak be Oradean és kilátásba helyezték egy harmadik felfüggesztését is

Oradea, június 22. (Az Uj Kelet tud.) Rö- vid idő elforgása alatt Oradean egymásután tiltják be a kisebbségi lapokat, mert — állí- tolag — átlépték a cenzuramegzsabta ha- tárt. Tudósítónk arról számol be, hogy a tegnapi nap folyamán 20 napi időtartamra betiltották az Oradean megjelenő Estilapot és Erdélyi Lapokat. Előbbi tudósítást köztől egy kémkedési perrell, amelynek közlését a

cenzura betiltotta, de amelyről pedig a fő- városi lapok hasábjokon keresztül számoltak be. Utóbbi lap pedig vezércikket közölt, mely- ből nem hagyta ki a cenzura által kihuzott 11 sort. Miután a két lapot betiltották, az a hír kelt szárnyra, hogy közelebről sor kerül a Napló néhány napos felfüggesztésére is, szintén egyik vezércikke miatt.

tökétesedik, miért is tévedés azt hinni, hogy az olasz csapatok egyszerűen be fognak sétálni Abessziniába.

Az olasz fasizmus tehát va banqueot ját- szik, amikor az abesszini háborúra uszít és készül.

Egészen bizonyosra vehető, hogy az okos és józan Mussolinin nem lehetne rávenni erre az afrikai háborúra, ha más kiutat látna a belső feszültségek levezetésére. Tíz éven ke- resztül, akármennyit csörtette a kardot, a Ducenak sohasem jutott az eszébe, hogy há- borút kezdjen éppen azzal az Abessziniával, amelynek területén, Aduánál, az olasz csa- patok már egyszer szégyenletes vereséget szenvedtek.

S ha a Duce mégis háborúra készül, ha minden népszövetségi intervenció ellenére fejfel rohán a falnak: ennek nem lehet más oka, mint az, hogy nincs más megoldása.

Ha győzni fog az olasz gyarmati hadsereg, úgy az olasz fasizmus és Mussolini diktátóri hatalma még megerhet egy külsőséges rene- szánszot, de ha vereséget szenved, úgy nem

fogja elkerülhetni ama diktátorok és dikta- túrák sorsát, amelyeknek a veszített csaták még a nyomát is betemettek.

A tét nagy, a kockázat még nagyobb, de mint minden szenvedélyes játékos: Mussolini most már nem térhet ki a játék elől. Minden bizonnyal tudja, hogy mi forog koc- kán s éppen ezért helyzete nem irigylésre- méltó.

Mögötte csak egy kétesértékű gyarmati hadsereg lelkesedése áll, egy még kétesebb értékű francia támogatás, amit viszont egy kétségtelenül hatalmas angol ellenszenv el- lensúlyoz.

Ezen felül az egész világ haladó közvéle- ményc mélységesen elítéli az olasz fasizmus abessziniái kalandját, amely annak morális erejét alapjában gyengíti meg. Ilyen konstel- lációk mellett az olasz-abessziniái háború ki- muncetele a legnagyobb figyelmet érdemli meg, mert ez a háború nem amolyan gyar- mati csetepaténak indul, hanem egy egész rendszer és egy egész nép sorsa fordulhat meg vele és általa. (s. l.)

Esztország és diktátora

Esztország függetlenségét 1918 február 24-én hirdették ki. Ezen a napon lett Konstantin Paets, az eszt köztársaság mai elnöke 44 éves. Volt valami szimbolikus értelme ennek az összetalálkozásnak. Paets élettörténete Esztország nemzeti fellendülésével egybeesik és ez a történet élénken szemlélteti ama kicsiny népek életerejét, amelyeket az imperializmus évszázadok óta a nagy nemzetek testébe akar ömlesztetni.

Apja az első egyike volt, aki paraszt- delegációt vezetett a cár elé és tiltakozott a földesurak elnyomása ellen. 1874-ben született, amikor Esztország a cári orosz kormány fennhatósága alá tartozó két balti tartomány között volt felosztva. Konstantin Paets már a középiskolában kitűnt, később a dorpati egyetemen a római jogról irt érte- kezése alapján felszólították, hogy vállaljon tanári állást. Ő azonban akkor már annyira benne volt az eszt nemzeti mozgalmakban, hogy nem köthette le magát az államhoz.

Huszonhét éves korában Teemans és Kann barátjával, aki most Esztország közoktatás- ügyi minisztere, megalapította a „Teataga” című újságot, amelyben az eszt kultúra ér- vényesülése érdekében nemcsak az orosz központi kormány, hanem a németek, a harcoló, akik abban az időben a Keleti ten- ger hanzavárosainak urai voltak. Az újság nagy sikereket ért el, ami arra buzdította Paets-et, hogy harcát vigye át a helyi poli- tikára is. Az 1904-es községi választásoknál az eszt nemzeti jelöltek érdekében fejtett ki élénk propagandát. A jelöltek mindenütt bejutottak, Paets pedig a választások révén Reval helyettes polgármestere lett, a városé, amely abban az időben jelentékeny orosz ki- kötőhely volt és ma Tallin néven Esztország fővárosa.

Egy évvel később ütött ki az orosz forradalom. Paets és hívei megragadták az alkalmat és autonómiát kértek Esztország szá- mára. A követelés korainak bizonyult és a forradalmat leverték. Jónéhány eszt naciona- lista került börtönbe. Mások, köztőlük Paets, kimenekültek az országból és távollétükben az orosz bíróságok halálos ítéletet hoztak.

Az orosz reakció idején Paets száműzetés- ben élt. Előbb Svájcban, később idegen néven Finnországban. Nem volt pénze, nem volt állása. Pétervárott lakó eszt barátai segítsé- gével lapot alapított, amelyet Finnországból irányított.

1910-ben visszatért Esztországba, ahol azonnal bíróság elé állították és egy évi vá- ragságra ítélték. Fogsága idejében meghalt a felesége, két anyátlan árvát hagyva maga után. Nem engedték meg neki azt sem, hogy asszonya temetésén résztvegyen. Ehelyett Korestowetz kormányzó azt javasolta, hogy büntetése kitöltése után Szibériába szám- úzzék.

Paets barátai a cári kormánynál kieszkö- zölték, hogy 1912-ben visszaférhetett Reval- ba. Itt újra az eszt nemzetiség érdekeit védő újságot szerkesztett e címen: „Tallina Tea- taga”. Amikor 1917-ben kiűtött az orosz forradalom, az eszt függetlenség álma már kezdett valóra válni.

Az 1917-es ideiglenes orosz kormány a nemzeti kisebbségek önrendelkezési jogát proklamálta. Eszt nemzeti kongresszust hivat- tak egybe Paets vezetése mellett. Az első eszt kormány élére pedig Paets került.

A következő két évben gyorsan váltakoz- tak Esztországban a kormányok és ellenkor- mányok. Alig vette át az ideiglenes eszt kor- mány hivatalát, amikor eszt és orosz bolsze- vikiek Anvelt és Kingisepp vezetésével el- zavarták. Paets is a bolszevikiek kezére ke- rült, akik letartóztatták. Kiszabadult, titkos kormányt szervezett és 1918 februárjában megbuktatta a bolszevikieket. Később, fe- bruár 24-én kikiáltották az eszt függetlenség- et és Paets az ország államfője lett.

Néhány nappal később az eszt kormány újra valsegbe került, ezuttal a német had- sereg bevonulása következtében és már ugy volt, hogy a nemrég orosz járom alól fel- szabaduló országból német tartomány lesz. A balti larók ugyanis, akik javarésben német származásúak, ezt így kívánták. Paets a terv ellen nyíltan állást foglalt, a németek tehát

VILAG TURRA

elfogták és Kurlandba száműzték. Innen 1918 júniusában Lengyelországba vitték, koncentráció-táborba. A végig maradt ott éhezve és nélkülözve, amíg a német összeomlás novemberben lehetővé tette azt, hogy megszabaduljon.

Amikor visszatért, kétségbeesett helyzetben találta az országot. Mialatt ugyanis a német seregek elvonultak, Esztorozság az orosz polgárháború színterévé vált. Az egyik oldalon állottak a bolsevikiek, akik gyűlölték a „polgári” ezt ideiglenes kormányt. A másik oldalon a fehérerősök állottak, Judenics tábornok vezetésével, akik az új államban egy megvetendő „krumpli köztársaságot” láttak.

Pacs csak úgy tudott segíteni magán, hogy átadta barátjának, Leidoner generálisnak, egy eszt származású kitudó katonatisztnak az eszt csapatok megszervezését. Leidoner, aki a cári hadseregben nyerte ki képzését, az eszt erzeket kereteiben organizálta meg a nemzeti hadsereget, amelyet a szárazföldről Finnország, a tengerről Anglia is támogattak. 1919 áprilisában Paets már jelenthette, hogy Esztorozságot ismét felszabadította.

Egy hónappal később az elnökséget átadta Strandmannnak. Azóta hétszer volt elnök és most is az. Az elmúlt évben, amikor egy fasista forradalom veszélye fenyegetett, még nagyobb jogokkal ruházta fel önmagát, úgyhogy országának diktátorává lett. De amíg uralmon van, nem kell tartani attól, hogy a diktatura tovább tart, mint a kényes helyzet, amely a diktatúrát felidézte.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, vasárnap dupla műsor 15 és 20 lejes helyárrakkal: I. A hindu lánzsás (Bengáli). Főszerepben: Garry Cooper. II. Egy édes kis nő. Főszerepben: Frederick March és Sylvia Sidney. Előadások kezdete: Hindu lánzsás 3, 6, 9 órakor. Egy édes kis nő: 5, 8, 11 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök: Premier! Tánc és szerelem, Franchot Tone, Maureen O'Sullivan. Hétfő: A szenvedélyek rabszolgái. Főszerepben: Sylvia Sidney, Frederick March. Csütörtöktől premier: Aranyos Lily. Főszerepben: Claudette Colbert.

EDISON-MOZGÓ MŰSORA:

Két film egyszerre 3, 6 és 9 órakor 7 és 10 lejes helyárrakkal. I. Fehér mámor. A szízes új csodái. Leny Riefenthal-lal. II. Felfordult világ. Vigjáték. Vlasta Burian-lal.

MUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Szombaton 6 és 9, vasárnap 3, 6 és 9 órakor dupla műsor: I. A csábítás tánca. Erotikus film. Főszereplők: Clara Bow, Preston Foster és Herbert Mundin. II. Fox-folies. A legnagyobb revüfilm. III. Journal és Micki Maus. Helyárrak: 10 és 12 lej.

LÁBFÁJÁSOK

nyílaló tyukszemek

Vegyen ma este egy lábfürdőt, melyben néhány deka valódi ROKUS SÓT felold. 10-15 pernyi áztatás után a lábak dagadtsága elmúlik, az égető fájdalmak megszűnnek, a tyukszemek és bőrkeményedések anynyira megpuhulnak, hogy kézzel el-távolíthatók.

A legelhanyagoltabb lábakat is rendbehozza a valódi

Szt. Rókus lábfürdő!

Egy kiadós valódi ROKUS-SÓ csomag 25 lejért beszerezhető. Főlerakat: ROZSNYAI gyógyszerár Adrad.

Lessing szobrot kapott Bécsben, a Judenplatzon

„E szobor bizonyítéka annak, hogy az igaz emberi nagyság előtt meg kell hódolni” — mondotta a kormány képviselője. A zsidó hitközség is meghívót kapott az ünnepségekre

Bécs, június 22. Mialatt Németországban a német kultúra igaz nagyjait még haló poraikban is száműzik, Ausztriában — bizonyára a mai német kurzus elleni tiltakozásul — szobrot emeltek a német géniusz egyik nagyjának. Goldhold Efraim Lessingnek, a Bölcs Nátán szerzőjének, a zsidók felszabadítása egyik zseniális követelőjének.

A szobrot, amelyet (talán ebben is célzás volt) a Judenplatz közepén helyeztek el, szombaton leplezték le a legelőkelőbb politikai, tudományos és művészeti notabilitások jelenlétében. A szoborbizottság, amelynek elnöke az Osztrák Tudományos Akadémia elnöke, Oswald Redlich, meghívta a kormány képviselőjét, dr. Pernter közoktatásügyi minisztert, valamint a zsidó hitközség vezetőjét és a rabbinátust. A vezető részéről dr. Pick egyetemi tanár és dr. Feuchtwang főrabbi jelent meg az ünnepi aktusnál.

Dr. Oswald Redlich, az ünnepi szónok ismertette Lessingnek Bécshez való kapcsolatát. A költő 1775-ben volt először az akkori császárvárosban. Már nagy hírnévvel jött és tiszteletre két drámáját játszották díszelőadásban a Burgszínházban. Mária Terézia Schönbrunnban fogadta, Kaunitz herceg pe-

dig följajánlotta neki a Burgszínház igazgatói állását. A szobor föllátása nem új keletű, Rainer főherceg vette át a protektorátust és Koerber miniszterelnök állott a szoborbizottság élén. De 1919-ben Metzner, a szobrász, meghalt és a szoborügy is ezzel elhalasztódott. A háború utáni időkben a szoborra összegyűlt pénz elértéktelenedett úgy, hogy az akciót újra kellett kezdeni.

Dr. Pernter miniszter beszédében rámutatott azokra a nagy emberi értékekre, miket Lessingnek köszönhet a németiség. A német irodalom klasszikus korának nagyja volt, akit szíve vonzott Bécsbe, ahol felesége lakott, az özvegy Eva König. De látogatásai a kulturális városnak is szótartottak. Bécs városa nem tudta őt állandó letelepedésre meggyerni, de szellemét meghonosította. Seholy olyan gyakran nem játszottak „Emilia Gallotti”, „Minna v. Barnhelmet” és „Nathant”, mint Bécsben. Lessing szobrának leleplezése újabb bizonyítéka annak, hogy az osztrák szellem meghódol az igaz emberi német nagyság előtt.

Ezután Lasker polgármester rövid beszédében átvette a szobrot.

Kétmillió dolláros panamával vádolják Rooseveltt két fiát

Az elnök elmozdította a vádaskodó helyettes államtitkárt

Washington, június 22. Rooseveltt elnök elmozdította állásából Ewing Mitchell-t, a kereskedelmi minisztérium helyettes államtitkárát, miután az államtitkár több ízben hiába szolították fel arra, hogy önként távozzék helyéről. Mitchell a szenátus vizsgálóbizottsága előtt azt állította, hogy a kereskedelmi minisztériumban különböző panamával történtek, amelyekbe Rooseveltt elnök két fia is be van keverve. Elmondotta egyebek között, hogy Rooseveltt elnök adminisztrációja egymillió 720 ezer dollárt folyósított az United States Lines hajótársaságnak egy szerző-

dés értelmében, amely a Leviathan hajónak a forgalomból való végleges kivonását írja elő. A szerződést az elmúlt év márciusában Roper kereskedelmi államtitkár kötötte, hogy ezáltal Franklin Rooseveltt junior, Kermit Rooseveltt és Vincent Pastor magánérdekeit elősegítse.

Mitchell kijelentette, hogy nem tud bizonyítékokat felhozni abban az irányban, mennyi baksist fizettek ki a kormány által nyújtott szubvencióból, de megvan győződve róla, hogy megvesztegetés történt.

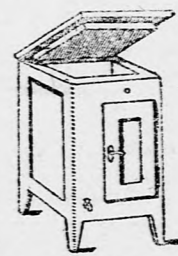
Rövid hírek az épülő országból

*

Megírta az Uj Kelet, hogy „Irgun Menachem” névvel telepes-csoport alakult, melynek tagjai a KKL földjén, Gederá és Beer Tuvia között új kolóniát alapítanak Menachem Ussischkin, a KKL elnökének nevére. A telepesek energikusan folytatják az előkészítő munkákat a telepítés helyén, kutatást ásnak és mihelyest befejezik ezt a munkát, felparcellázzák a földet vegyes gazdaságra. Eszerint 20-25 parcella fog jutni egy családnak. Az „Irgun Menachem” társasághoz 100 család, illetve 270 egyén tartozik, akiket ide fognak kolonizálni. Főleg lengyelországi, beszarábiai és oroszországi bevándorlókról van szó.

Néhány hónappal ezelőtt Rechobothban, a KKL földjén új kolónia alakult „Ramat aharon” névvel Aron Eisenberg, Rechoboth alapítójának emlékére. A napokban befejezik a nagy viztárlást és 20 ház építését az új telepen, melynek megteremtésében a Keren Kajemethen kívül az elhunyt örökösei és a Bné Brith páholy is résztvett, melynek évenkénti tagja volt Aron Eisenberg.

A palesztinai kormány mezőgazdasági ügyosztálya jelenti, hogy ebben az évben visszaesés mutatkozik új narancsok ültetése tekintetében. Miután a legutóbbi hőhullám súlyos károkat idézett elő az ültvényeken, előreláthatólag nem tiz, mint ahogy

JEGSZEKRENYT, modern és garantált hűtőképességűt készít GRUNWALD JAKAB fémipari üzem CLUJ, Calea Decebal 23. Előnyös vidéki szállítást Telefon: 741.

kontempláltak, hanem 8 millió ládat fog csak kitenni az idej narancstermés.

El Charemben, Herzlia mellett, a Kibbuc Hameuchad egyik csoportja bőséges kutforrásra bukkan, ami nagy jelentőséggel bír a kolónia fejlődésére.

Jeruzsálem mellett, Beth Veganban „Teva” néven gyógyszergyárat alapítottak. A napokban kezdtek meg a gyár építését. A vállalkozó társaság 3255 font alaptőkét jegyeztet be.

A hatóságok számítása szerint a jövő nyár elején elkészülnek a jeruzsálemi vízművek. A völgyben befejezték már a csövek beépítését s így még csak a dombvidéken kell elkészíteni a vezetékeket.

A Jeruzsálem—Jaffai úton, Abu Gosch falu mellett a „Jachin” társaság új zsidó kolóniát alapít a KKL földjén „Kirjath Anavim B” névvel. Az új telep mosav ovdim, vagyis munkások szövetkezeti alapon álló magángazdaságra lesz. Negyven család 15-15 dunam földet kapott családonként vegyes gazdaságra, további 80 család 5-5 dunamot gyümölcsstermelésre és baromfitenyésztésre.

Haifa helyettes kerületi kormányzója, közgazdászai bírói minőségben elismerte a KKL tulajdonjogát a Nahalal mellett lévő erdősegre, mely a KKL földjén terül el s amelyet több ízben foglaltak el a szomszédos fellachok.

A cionista kongresszusi választásokat július 22-re tűzték ki Palesztinában. A Haarec rámutat arra, hogy ezen a napon van Herzl halálának évfordulója is és ezért kéri a választásoknak más terminusra való helyezését.

Gevában (Emek Jezreél) új iskolépület alapkövét rakták le a napokban ünnepélyes keretek között. Nataimban (Somron) is hozlalták a kolónia iskolájának építéséhez.

A telavivi városi tanács elhatározta, hogy Bialik lakóházát muzeummá alakítja át. A költő barátai 3000 fontot gyűjtöttek össze, hogy a hozzátartozókat, akiknek tulajdonrészük volt a házban, kártalanítsák.

Afule mellett 1000 dunam földet vásárolt 40 németországi zsidó család, akik a földön belterjes gazdaságokat akarnak létesíteni.

Külföldi iparosokból alakult társaság gumigyárat létesít Afuleben. A községi tanács 30 dunam földet bocsátott a társaság rendelkezésére.

A Keren Hajjeszod palesztinai bizottsága jelenti, hogy június 1-én befejeződött a 8 hónapos KH-akció az országban. A kampány 35,460 fontot eredményezett, ami kétszerese az elmúlt évi eredménynek.

— Ma leplezik le Duca mellszobrát. Bucurestiből jelentik: Ma, vasárnap leplezik le Ránnicul-Válceaban I. G. Duca emlékszobrát. A leleplezési ünnepélyen résztvesznek a kormány és a liberális párt vezetői Tatarescuval és Bratianu Dinuval az élükön. Tatarescu Eforiából már visszaérkezett a fővárosba.

French Line COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

Havre—New-Yorkvonal

Indulások:

Június 26 s/s Champlain
Július 3 s/s Normandie a világ legnagyobb hajója
Július 10 s/s Ile de France
Július 17 s/s Champlain
Rendes járatok Cuba, Mexico, Venezuela, Columbia, Algir, Tunis, Marokko felé.

Érintik a Spitzbergákat, a Balti tengert, Kanadát, Egyesült Allamokat, stb.

„SARNIA” Bucuresti, Pasagul Comedia prin Calea Victoriei 42. Cernaui Str. Hurmuzache 15

Cuza nem er

Bucuresti, június 22. Cuza professor megszámolt előretörése előtérbe tolt a nélyét. Amikor arról v gisták és az antiszemik készül, vagy, hogy Va leskörü és kormánykép segfront jöjjön létre, részvételével — már mita Liga szűkebb kör a professor mond. O maga különvéleménye zetről, az összes napireről. E vélemény mottója oldal hatalomra fog Cuza is sejtetni enged még nem egészen aktu

— A belpolitikai helyz — egyrészt meglehető részt igen kedvező. Meg mert ha arról van szó, kormány visszavonuljon előre az utód, aki közve ne. Egy dolog bizonyos: párt hatalomrajutételét a párt hirdeti, nem leh is van, amely ezt az állá Mindenekelőtt is adva helyzetet, közvetlenül a S helyzetet súlyosbítja L ügy feljelentésének, a pá te. A második ok a párt telen meggyengülése, a niszterelnök: Vaida Sándó vének távozása folytán, mert azt kérték, hogy a r mét vegyék fel a párt k ramjába. A harmadik ok nemzeti parasztpárt nem rescu-kormány örökét: mozgalom, amely para „román-kérdés” megoldás párt nem ismert fel.

Avarescu se

— Hasonló okok folytá talomra sem Avarescu m sem George Bratianu. E k mánys front jegyében j vélemény előtt. Abban a ban, amellyel a román n által fenyegetett létét óv tünik ki, hogy milyen ért ne az alkotmányos front. Ilyes megoldásuk ebben e volna, ha azt meg is mon ragiale szavaival éljek: „ szó, hát tudjuk mi is!” A számítanak. Minthogy ped kája kizárja a kormányu szes pártokat, egyetlen n az őszinte nacionalisták vagy akár fuziója alapjá many, amely megoldja a a „románok Romániáját”. many célja? A „románo megteremtési, ahogy mi pedig általános arányosít zetni, amelyben a románó gény oláhok”, ahogy elk — kivennék részüket? Elk munkra, amelyről semmit között nem mondunk le. lényeg a nacionalista kor

Jó szobale mázolót csak

Str. Filipescu 15. Str. Memorandului 29. Tele

Cuza nem engedí tullicitálnia magát

Cuza professzor éles kirohanása a numerus valachicus ellen

Cuza is cáfolja a Gogával kötött fuzió hírét

Bucuresti, junius 22. (Az Uj Kelet tud.) Cuza professzor megszólalt. A jobboldali áramlatok előretörése bizonyos mértékben előtérbe tolt a professzor személyét. Amikor arról van szó, hogy a gogisták és az antiszemita liga között fuzió készül, vagy hogy Vaida égisze alatt széleskörű és kormányképes antiszemita egységfront jöjjön létre, természetesen Cuza részvételével — már nemcsak az antiszemita Liga szűkebb körét érdeklí az, amit a professzor mond. Cuzának meg van a maga különvéleménye a belpolitikai helyzetéről, az összes napirenden levő kérdésekről. E vélemény mottója az, hogy a jobboldal hatalomra fog kerülni, bár maga Cuza is sejtetni engedi, hogy ez az ügy még nem egészen aktuális.

Kusza és kedvező

— A belpolitikai helyzet — mondja Cuza — egyrészt meglehetősen kuszált, másrészt igen kedvező. Meglehetősen kuszált, mert ha arról van szó, hogy a Tatarescu-kormány visszavonuljon, nem látható egyelőre az utód, aki közvetlenül helyébe lépne. Egy dolog bizonyos: a nemzeti parasztpárt hatalomra jutásáról, úgy, ahogy ezt a párt hirdeti, nem lehet szó. Három ok is van, amely ezt az álláspontot indokolja. Mindenekelőtt is adva van a párt erkölcsi helyzete, közvetlenül a Skoda-ügy után. A helyzetet súlyosbítja Lupu dr.-nak, az ügy feljelentőjének, a pártban való jelenléte. A második ok a pártszervezet kétségtelesen meggyengülése, a volt kétszeres miniszterelnök: Vaida Sándor és számos hívének távozása folytán, akiket kizártak, mert azt kérték, hogy a román elem védelmét vegyék fel a párt kormányzási programjába. A harmadik ok, amely miatt a nemzeti parasztpárt nem veheti át a Tatarescu-kormány örökét: a nagy nemzeti mozgalom, amely parancsolóan kéri a „román-kérdés” megoldását, amelyet ez a párt nem ismert fel.

Avaescu sem kormányképes

— Hasonló okok folytán nem jöhet hatalomra sem Avaescu marsall néppártja, sem George Bratianu. E két párt az alkotmányos front jegyében jelentkezik a közvélemény előtt. Abban a nagy aggodalomban, amellyel a román nemzet idegenek által fenyegetett létét óvni igyekszik, nem tűnik ki, hogy milyen értéket képviselhetne az alkotmányos front. Ha van valamelyes megoldásuk ebben az irányban, jó volna, ha azt meg is mondanák. Hogy Caragiale szavaival éljek: „ha árulásról van szó, hát tudjuk mi is!” A többi pártok nem számítanak. Minthogy pedig a dolgok logikája kizárja a kormányutódlásból az összes pártokat, egyetlen megoldás maradt: az őszinte nacionalisták együttműködése, vagy akár fuziója alapján alakított kormány, amely megoldja a nemzeti kérdést, a „románok Romániáját”. Mi legyen e kormány célja? A „románok Romániáját” megteremtteni, ahogy mi mondjuk, vagy pedig általános arányosítási akciót bevezetni, amelyben a románok is — a „szegény oláhok”, ahogy elkeresztelték őket — kivénnék részüket? Elvi kérdés ez számunkra, amelyről semmilyen körülmények között nem mondunk le. Mindenesetre a lényeg a nacionalista kormány ügye. Ép-

pen ezért a belpolitikai helyzetet igen kedvezőnek látom. Ez a helyzet kényszerít bennünket arra, hogy félretoljuk az ócska pártokat, amelyek a mai állapotba juttatták az országot.

Cuza professzor itt egy kis logikai hibába esik. Nyilatkozata elején ugyanis arról beszél, hogy egyelőre nem látszik a Tatarescu-kormány örököse, a végén viszont kijelenti, hogy az egyedüli utód a jobboldal lehet. De menjünk tovább. Lássuk, mit mond a professzor Vaida akciójáról:

A „numerus valachicus” ellen — A Vaida által hirdetett „Román front” már régen az én ideálom is. Sőt reindem, hogy mint nemzeti történelmi szükségesség, meg is fog valósulni. Itt azonban felmerül egy nehézség: Vaida Sándor numerus valachicus. En ezt a formulát semmilyen körülmények között nem tehetem magamévá. A numerus valachicus azt jelenti, hogy kisebbségek és egyaránt uralják az országot, mindegyik számarányának megfelelően. Vagyis: arányosság az oktatásban, arányosság a birói karban, arányosság a hadseregben, arány-

osság az ország közigazgatásában! S akkor mi történik? Amíg mi megvalósítjuk a „mi arányunkat” a szegény számára a kereskedelemben, az iparban és a szabadfoglalkozásban, a kisebbségek megkaparintják a közigazgatást, a birói kart, a hadsereget arányosan! Más szóval a numerus valachicus ahelyett, hogy a románok védelmét hozná, még jobban meg fogja védeni a kisebbségeket és véglegesen eltemeti a románok Romániájának ideálját. Ilyen körülmények között nem látjuk, hogyan lehetne megvalósítani a Vaida által hirdetett román frontot. Vaida kezdeményezése mindenestre szimpatikus nekünk, mert diszkvalifikálta a nemzeti parasztpártot.

Cuza véleményét mondott a szabadfoglalkozásuk akciójáról is. Szerinte vissza kellene térni a keresztény céhek szervezéséhez, mert csak így lehetne visszahódítani az elvesztett pozíciókat a szabadfoglalkozásban és így lehet megvalósítani a városok romanizálását.

Végül Cuza megcáfolta a Gogával kötött fuzió hírét.

Japán katonai osztagok megszállották a tiencsini polgári repülőtér és katonai célokra foglalták le

London, junius 22. A lapokhoz érkezett sanghaji távirat jelenti, hogy japán katonai osztagok jelentek meg a tiencsini polgári repülőtér és az hadviselési célokra lefoglalták a repülőtér birtokában tartó amerikai-kínai légi forgalmi társaságtól. A társaság gépeit nyomban el kellett távolítani a hangárokból. A repülőtér átvételét követően

hat nagy japán bombavető repülőgép érkezett a repülőtérre. Japán katonai osztagok megszállották a szikratávíró állomásokat is és most már a drótnélküli táviróforgalom is megszünt Tiencsin és Nanking között. Az amerikai konzul tiltakozott a repülőtér elvétele ellen a japán negyedben helyőrségen levő csapatok parancsnokánál.

Nem a felvételek korlátozása, hanem a tanulmányi szelekció oldja meg az egyetemek problémáit

Corodeanu egyetemi tanár érdekes nyilatkozata az egyetemi tanács döntéséről

Bucuresti, junius 22. (Az Uj Kelet tud.) Az egyetemi tanácsnak az a legutóbbi határozata, amely a diákkérdés megoldásának az egyetemre való felvételek korlátozását jelölte meg, úgy az egyetemi tanárok, mint a diákság körében nagy visszhangot keltett. A Lupta folytatja az ügyben megkezdett cikksorozatát és ezúttal Corodeanu Nicolae professzor nyilatkozatát közli. Az egyetemi tanár a következőket mondotta a kérdésben:

— A diákok felvételének korlátozása tulságosan egyszerű és illogikus megoldása volna egy nagyon komplikált kérdéskomplexumnak. A logikus az volna, ha azokkal

foglalkoznánk, akik távoznak az egyetemről, nem pedig azokkal, akik jönnek az egyetemre. Tehát nem a felvételi korlátozás, hanem a tanulmányok folyamata alatti szelekció volna a megoldás, nem az előzetes felkészültség, hanem az egyetemi képesítés sikerének alapján. Ugy, ahogyan a probléma felvetődött a felvételi korlátozással, ami a szükségletek arányában történe, azt jelentené, hogy az egyetemi szelekció már ab ovo fölöslegessé vált.

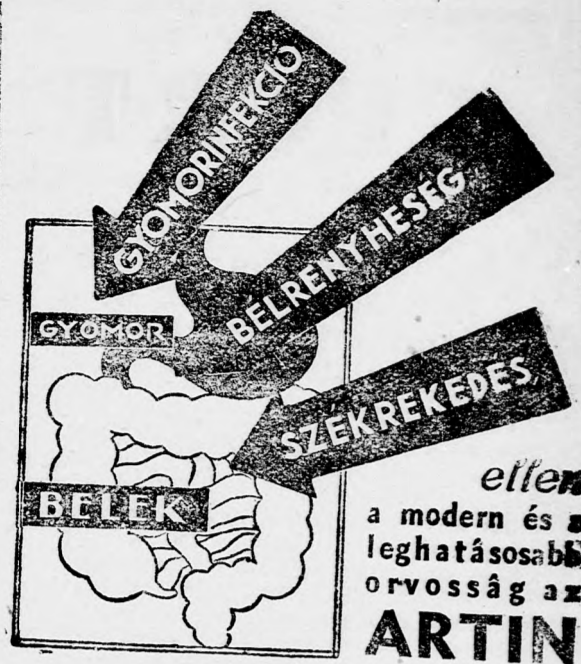
Arra a kérdésre, hogy nem tartaná-e szükségesnek a középiskolák számának korlátozását, a professzor azt válaszolta,

Hol tölti szabadságát?

Teljes kurát pausálásban elsőrangú ellátással csak az „EUROPA” Román Nemzeti Utazási és Turisztikai irodáknál kaphat

Fürdőszállodák saját kezelésben és pausálkura-szerződések a következő fürdőkben: Buzias Carmen Sylva (Movila Tekeghiol), Episcopesti (Püspökfürdő), Lacu Ghilcos (Gyilkostó), Băile Herculane (Herkulesfürdő), Oena Sibiului (Vizakna), Sovata (Szováta) Tusnad (Tusnádfürdő).

Képviselők és kirendeltségek az ország összes nagyobb városában. Clujon az „Economia” Piața Unirii 23 és „Hermes” Calea Regele Ferdinand 13.

ARTIN megkönnyíti a kiürülést és kitűnő összetételénél fogva biztos és alapos eredményt ér el. Artint kellemes szedni, olcsó és igen hatásos. Ne felejtse el a latin mondást: „Qui bene purgat bene curat!”. Aki alaposan kitisztítja magát, jól gondolzza testét!

hogy a román intellektuális réteg kitermelését nem lehet másképpen elképzelni, mint középiskolákban. Mindenféle korlátozás fölösleges és hibás. Hibás az etnikai származás alapján történő szelekció éppúgy, mint a középiskolák esetleges korlátozása. A román területek nagy tömegeinek szellemi felszabadítása csak a középiskolák révén történhetik és ebből a szempontból éppen a középiskolák munkaprogramjának és szellemi nivójának fel-emelését látna helyesnek.

— Az egyetem kulturintézmény, de ugyanakkor szociális felelőssége és elhivatása is van. Egyes fakultásaink özönével bocsátják el a diplomásokat, ez azonban inkább a kulturáltság, mint a kultura hordozója. A diákok át vannak hatva attól a szellemtől, hogy az életben való érvényesülést nem a diplomák, hanem valamelyik politikai klub színe adja meg és ezért már mint diák is inkább a klubbal, mint a fakultással keres összeköttetést. Ezek azok, akik csak „passe partout”-nak tekintik a jogi doktorátust.

— Csak, amikor a szelekció az egyetemen tökéletes lesz és amikor a szelekciónak meg lesz a presztizse az életben is, válik lehetségessé az intellektuális munkanélküliség leküzdése. Epp ezért az egyetemeken a tudás presztizsével és intézményi súlyával, fenn kell tartani az abszolút fegyelmet. Az egyetemi fegyelmek kérdése egyébként is minden kornak és minden országnak állandó problémája volt.

— Rövid hírek mindenünne. Párizs: zeleben lezuhant egy hadirepülőgép. Három katonai pilóta szénáz égett. — Tegnap a Stuttgart hajó spanyol, olasz, angol és német turistákkal befutott Leningrad kikötőjébe. Rövidesen újabb turista vendégeket várnak Oroszországba. — Ausztriában statisztikát készítettek, amely szerint a jelenben 246 ezer munkanélkülit segílyeznek Ausztria területén. — Az indiai Peshavarban hatalmas tüzvész pusztít. Mivel a tűz továbbterjedésének nem tudnak gátat vetni, kiűrtették a veszélyeztetett negyedeket és a környező épületeket dinamittal felrobbantották. — Angliában egy esztendő alatt 327 ezer ház épült 150 millió font költséggel. — Spanyolországban Bajadóz faluban egy aszszony hirtelen örültségi rohamában a folyóba dobta három gyermekét. Mindhárom vízbefulladtak. — Londonban ugyszólván elviselhetetlen hőhullám van napok óta. Az utcákon ingujjban járnak a férfiak, az uszodák előtt a háborura emlékeztető libasorban áll a közönség. — Ma van a walesi herceg 41-ik születésnapja, amelyet szűk családi körben tölt el a windsori kastélyban. Ez alkalomból a rendesnél is hatalmasabb levélözönel árasztották el.

...SZÉKRENYIT, em és garantált képességűt készít...
...NWALD JAKAB...
...pari üzem CLUJ...
...lea Decebal 23...
...ős vidéki szállitás...
...Telefon: 741...
...millió ládát fog csak...
...més...
...mellett, a Kibbu...
...tja bőséges kut...
...y jelentőséggel bír...
...Veganban „Teva”...
...apítottak. A napok...
...építését. A vállalat...
...alaptőkét jegy...
...szerint a jövő...
...a jeruzsálemi viz...
...zék már a csövek...
...a dombvidéken kell...
...on, Abu Gosch falu...
...g új zsidó kolóniát...
...írjath Anavim B”...
...av ovidim, vagyis...
...lapon álló magán...
...család 15—15 du...
...adonként vegyes...
...elad 5—5 dumamot...
...romfitenyésztésre...
...kormányzója, köz...
...elismerte a KKKL...
...mellett lévő erdő...
...terül el s amelyet...
...omszédos fellachok...
...választásokat ju...
...sztinában. A Haa...
...zen a napon van...
...ja is és ezért kéri...
...minusra való he...
...D) új iskolépuilet...
...okban ünnepléses...
... (Somron) is hoz...
...nak építéséhez...
...elhatározta, hogy...
...há alakítja át. A...
...gyűjtöttek össze...
...kiknek tulajdon...
...lanítsák...
...m földet vásárolt...
...ad, akik e földön...
...nak létesíteni...
...ult társaság gum...
...A községi tanács...
...a társaság ren...
...sztinai bizottsága...
...efejeződött a 8...
...gban. A kam...
...vezetett, ami két...
...énynek...
...eilszobrárt. Bucu...
...nap leplezik le...
...uca emlékszo...
...ven részlvesznek...
...rt vezetői. Tata...
...az élükön. Tata...
...érkezett a fő...
...kvonal...
...plain...
...a világ leg...
...France...
...plain...
...exico, Ve...
...gir, Tunis...
...at, a Balti...
...it Allamo...
...resti...
...alea Victo...
...muzache 15

SPORT

A Jugoszlávia-Bulgária meccsen ma dől el a Balkán Kupa sorsa

Cluj mai sportprogramja

Cluj, június 22. (Az Uj Kelet tud.) Cluj vasárnapi sportprogramján a kerületi atlétikai bajnokságok érdekes küzdelmei szerepelnek. A versenyen jelentős eredményekre nem lehet ugyan számítani, de mindenesetre látni lehet majd, hogy mit fejlődött a város atlétikája az elmúlt munkaperiódusban.

A futball közönség számára is érdekes eseményt tartogat a vasárnapi program. A simeriai CFR csapatát látja vendégül a KAC megerősített együttese. A simeriai CFR egyike a vidék legerősebb csapatainak, mely már több nemzeti ligabeli csapatot is legyőzött. A B) ligában a CFR imponáló eredményeket ért el. A KAC csapatában a Haggibor felozlatott futballszakosztályának néhány kitűnő játékosa is szerepel.

Részletes program: Reggel 8 órakor KAC B) CFR B), délelőtt 10 órakor atlétikai bajnokság, délután 3 órakor Romania B) Napoca kupamérkőzés, 5 órakor atlétikai bajnokság, 7 órakor simeriai CFR-KAC, barátságos.

Európabajnokságot nyert a magyar női törvénycsapat. Lausanneból jelentik: Mint ismeretes, az európai vívóbajnokságok női törvénycsapatversenyében Németország, Magyarország és Ausztria holtversenybe kerültek. A verseny megismétlése után az Európa-bajnokságot Magyarország nyerte, miután Németországot 11:5, Ausztriát pedig 9:4 arányban legyőzte. A férfi törvénycsapatoké négy olasz, két francia, két belga és egy német került be.

Jugoszlávia-Görögország 6:1 (2:1). A Balkán-kupa mérkőzése során tegnap a jugoszláv-görög mérkőzés játszották le, mely 6:1 (2:1) arányban a jugoszlávok győzelmével végződött. A közönség a meccs végén megtámadta és megverte Doseff bolgár bírót. A Balkán-kupa sorsát így a jugoszláv-bolgár mérkőzés fogja eldönteni. Ma a tornában két meccset játszanak le: román-görög és jugoszláv-bolgár meccseket. A román-görög mérkőzést a bucaresti rádió közvetíteni fogja a mai délutáni FC Milan-NAC mérkőzés előtt. A NAC a válogatottban szereplő játékosai nélkül a következő felállításban szerepel nagynevű ellenfeleivel szemben: David, Berta-Sarkadi, Krausz-Nagy-Spielmann, Glanzmann-Moskó-Rónay-Lakatos-Kocsis.

A Közép-európai Kupában ma Budapesten az Admira-Hungaria mérkőzést játszzák le. Firenzeben a Fiorentina-Ujpest, Torinóban Juventus-Victoria Pilsen, Bécsben Rapid-Zidenice és Austria-Ambrosiana, Prágában Szeged FC-Slavia és Sparta-Vienna mérkőzések kerülnek lejátszásra.

Romániában a B) liga minősítő és selejtező mérkőzéseit játszzák le. A kisaant államok atlétikai versenyének eredményei a következők: A fővárosok közötti verseny Prága nyerte 104 ponttal, 2. Belgrád 94 ponttal, 3. Bucaresti 63 ponttal. A verseny főbb eredményei: 100 m: 1. Bauer Belgrád 10.7 mp. 2. Kovács Bucaresti 10.8 mp. 400 m: 1. Fischer Prága 50.7 mp. 800 m: 1. Rosiczky Prága 2 perc 00.2 mp. 1500 m: 1. Horek Prága 4 perc 05.7 mp. Magasugrás: 1. Kratky Prága 182 m. Súlydobás: 1. Douda Prága 15.40 m. 2. Kovacevics Belgrád 14.82 m, jugoszláv rekord. Diszkoszvetés: 1. Knotek Prága 47.57 m, cseh rekord. 2. Halavetz Bucaresti 43.23 m. 4x100 m: 1. Belgrád 44.2 mp. 2. Bucaresti 44.6 m.

Átszervezik a kerületi uszósövetséget

Cluj, június 22. A kerületi uszósövetség vezetésében beállott változások miatt az összes helyi sportegyesület kéretnek, küldjenek egy-egy megbízólevéllel ellátott képviselőt hétfőn délelőtt 10 órára Seliceanu Grigore adófonókhöz (Str. Coganiceanu 4, I. em.), hogy ott a szövetség ügyeinek ideiglenes vezetéséről döntést hozzanak.

Ujra mozgolódnak az ir fasiszták. Londonból jelentik: Dublini jelentés szerint O'Duffy ir fasiszta vezér új kórpórációs párt szervezését kezdte meg, amelynek programja a rendi kormányzás bevezetése, minden külföldi befolyástól való mentesség kiküzdése, a kommunizisták megsemmisítése és a kapitalizmus lektüzdése.

A timisoarai Zsidó Ifiúceum, leánygimnázium és fiú felső kereskedelmi iskola

nyilvános joguak. A fiú tanulók a legelőnyösebben eme zsidó iskolákkal kapcsolatos

kóser internátusban

helyezhetők el. A fiúceum I. osztályu tanulói felvételi vizsgálatu június 24-én és szeptember 3-án lesz. Komoly érdeklődőknek prospektust küld az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG

Már a legközelebbi napokban megkezdik működésüket a vidéki árelenőrző bizottságok

Bucaresti, június 22. (Az Uj Kelet tud.) A kormány semmiképpen sem akarja beismerni, hogy az árak emelkedése a mai külkereskedelmi rendszer és a valutáris állapotok kikerülhetetlen következménye, hanem továbbra is kitart ama felfogása mellett, hogy a letagadhatatlan drágulást a kereskedelem spekulációja idézte elő, amelyre szorinte reorziós lépésekkel kell válaszolnia. Az ipartügyi minisztérium ennek a felfogásnak a jegyében elhatározta, hogy az árelen-

őrző bizottság működését felfokozza és a spekulatortörvényt teljes szigorával fogja alkalmazni.

A kormány el van határozva arra, hogy az élelmiszer- és gyógyszer-szakmák képviselőit még e hó folyamán összes áraik kiemelésére fogja kényszeríteni. A legközelebbi napokban egyébként a minisztérium ki fogja nevezni az ellenőrző bizottságok tagjait, amelyek még e hó folyamán megkezdik működésüket.

A vegyesmalmok a semmitől kérnek az őrleési törvény megváltoztatását

Alkotmányjogi kérdés a szabadkereskedelemtől, a vegyesörletű malmok létéről és nemlétéről

Arad, június 22. (Az Uj Kelet tud.) A közelmúltban hosszabb cikk keretében foglalkoztunk az április elsején életbeléptetett új malomtörvénnyel. Ugyanekkor reális adatok felsorakoztatásával rámutattunk arra, hogy az új rendelkezés — mely különböző őrle-kategóriákat állított fel, valamint a kereskedelmi forgalomba kerülő lisztet új illetékek sújtotta — valósággal katasztrófába sodorta az ország malomiparát.

A napirenden szereplő súlyos kérdéssel kapcsolatban a napokban alkalmunk volt hosszasan elbeszélgetni Gábor Józseffel, az aradmegyei kis- és középmalmosok szindikátusának vezetőjével, aki az új törvény által teremtett helyzet ismertetéseképpen, valamint a törvény egyes rendelkezéseinek hatálytalansága érdekében megindított országos akcióról a következőket mondotta:

A törvény és az élet — Az új malomtörvény — kezdte érdekes fejtegetéseit — mindennel számolt, csak éppen az elenyevitható, súlyos realitásokat hagyta figyelmen kívül. És ezért sokezer sorstársammal együtt kerekén kijelentem: ez a törvény fenn nem tartható és kétségbeejtő lehetetlenségeket kíván a malmostól, a fogyasztótól és a termelőtől egyaránt. Az itt elmondottakat egyébként maga Mihailache, a nemzeti parasztpárt elnöke is alátámasztotta legutóbbi crailovai beszédében, amikor többek között rámutatott arra, hogy az általános fogyasztó és termelő mai keresete mellett teljesen a lehetetlenséggel határoz: az ország millióit újabb közvetett adókkal megterhelni.

A 25 bányik és a 250 millió — A helyzet megértéséhez ugyanis hozzátartozik, hogy az első törvényrendekezéssel megállapított kilónkénti 0.25 lejes illetékel semmi körülmények között nem lehet fedezni a költségvetésben beállított 250 millió tételt. Ennek viszont az az egyszerű oka, hogy az országban — a termelőkön kívül — nem fogyasztanak annyi lisztet, hogy ezek a 25 bányik az év végéig ilyen horribilis összegre emelkedjenek. Tehát az illetékes minisztériumnak már most kell keresnie a módot arra, hogy a majd mutakozó hiányokat valahog pótolja. Ebben az irányban — a hiányok pótlására — egyébként már meg is tették a „kellő” intézkedéseket, amikor lehetetlen malmos kategóriákat állítottak fel.

A kifejezett kategória — Az új törvény ugyanis — mondotta informátorunk — két kategóriát állított fel. Az első: a kizárólagos kereskedelmi, a másik: az ugynevezett paraszti vámmalom. Az elsőnek megiltította a vámörlest, illetőleg a másodiknak nem engedte meg semmilyen formában, hogy lisztet hozzon forgalomba. A kereskedelmi malom által termelendő liszt kilójára pedig 25 bányit vetettek ki. Eddig minden rendben is volna, csakhogy a baj ott van, hogy a harmadik és majdnem legfontosabb kategóriáról: a vegyesörletű malomokról a törvény megfeledkezett. Mert a helyzet, kétségtelenül az, hogy vagyunk, immár évszázadok óta létezőnk, dolgozunk, de mert a törvény specifikus szempontokat tart szem előtt — megszűntünk!

Alkotmányjogi kérdés a semmitől — A vegyesörletű malomnak ugyanis optálni kellene kereskedelmi, vagy vegyesörletre. Ezt viszont nem tehetjük, mert a mi geográfiai, gazdasági és technikai adottságaink olyanok, hogy bármely őrleőről lemondunk — akkor valójában elpusztulunk.

Olyan alkotmányos tétel pedig nem létezik, mely bennünket arra kényszerítené, hogy önmagunk mondjuk ki halálos ítéletünket. Mintahogy a divatárkereskedő esetében is teljesen elképzelhetetlen, hogy — bizonyos kontroll megkönyítése érdekében eltiltsák az ing, vagy a nyakkendő eladásától, illetőleg kényszerítsék az egyik vagy másik kizárólagos értékesítésére — annyira lehetetlen bennünket is a vám- vagy a kereskedelmi őrleés jogától megfosztani.

A vegyesörletű malmok elkeseredése ilyenformán érthető, mert hiszen egzisztenciájukról van szó. De mert nem akarunk koldusbotra jutni, máris megesszük a lépéseket, hogy a legfelsőbb bíróságnál, a semmitől kérjük nyervejünk panaszainkra és bajainkra orvoslást.

A fogas kérdés — Különb — folytatta — mert ezuttal az ég és föld között lebegünk, semmilyen kategóriához nem tartozunk, az a rendkívüli helyzet állott elő, hogy a vegyesörletű malom minősítésénél fogva keservesen bűnhődünk kell. Mi ugyanis rendkívüli módon nemcsak a kereskedelmi liszt, hanem a termelő vámréiményének kilója után is kell fizessük a kivetett taxát.

Eddig mind a két örlemény után 25 bányit fizettünk. És ezt valahogy csak birtuk, de az új rendelkezések értelmében újabb 75, illetőleg 90 bányit vetettek még ki ránk, amely összeget mi vegyesörletű malmok egyformán tartozunk fizetni a kereskedelmi és vámréiményű liszt után. A baj azonban ott van, hogy a törvény expressis verbis kimondja, hogy a termelő örleménye illetékmentes. Itt van tehát a fogas kérdés, a malom kin haajtsák be ezt az összeget. Nyilván zsebünkben kell majd fedeznünk.

Csakhogy mi ezt nem bírjuk és ezért ugylátszik, míg végső orvoslást nem kapunk a semmitől, kénytelen-kelletlen leállítjuk majd üzemeinket. Feltéve, ha a kormány az utolsó pillanatban nem honorálja jogos és emberséges kérésünket. Mert hiszen a kormánynak is számolnia kell azzal, hogy a vegyesmalom az ország életében egy olyan egészséges folyamat által kitermelt gazdasági realitás, melyet ma megsemmisíteni egyet jelentene az államkincstár és a közgazdasági élet megrázkódtatásával, illetőleg teljes felborításával.

Eddig tart a középalmosok aradmegyei vezetőjének nyilatkozata. Kommentár nélkül az egyszerű laikus olvasó is levonhatja a tanulságot. (f. m.)

A pénzügyminisztérium ellenőrzi az adófelbebeszési bizottságok munkáját. A pénzügyminisztérium körrendeletben uasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy július 5-ig terjesszék fel a minisztériumok azon adófelbebeszések kimutatását, melyeket az adózók, illetve a fiscus adott be a kivetések ellen. Ugyancsak július 5-ig tartoznak a pénzügyigazgatóságok közölni a minisztériummal azt is, hogy területükön hány felebebeszési bizottság működik és ezek előreláthatólag meddig lesznek készen munkájukkal.

Újabb bírságkivívások a nemzeti munkavédelmi törvény alapján. A nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtását intéző bizottság újabb 41 céget bírságot meg 20.000 lejtől 200.000 lejig terjedő bírsággal amiat, hogy a törvény rendelkezéseinek nem tettek eleget. Legnagyobb bírsággal Erdélyben egy aradi malom és szeszipari vállalatot sújtottak. A legnagyobb bírságot, 200.000 lejt egy bucaresti lakkgyára rótták ki a bizottság.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, június 22.

Bucaresti. 17: Constantinescu zenekar. 19: Malsan: Falusi Verence a Duna deltájában. 19:20: Román zene lemezeken. 20:15: Rádiózenekar, Niculescu Basu közreműködésével. 22:20: Lemezek.

Budapest. 9:15: Hírek. 15:50: Hongverseny különleges hangszereken. 16:50: Cigányzene. 18:30: Jazz. 20: Budapest-Prága vízipólómérkőzés a Császárfürdőből. 20:45: Tatójárás, operett, közvetítés a Margitszigetről.

London. 21:30: Zenekar. Scottisch. 21:30: Könyvű zenekar a rádió énekkarával.

Bécs. 18: Ünnepi hangverseny a Beethoven-házból. Brüsszel. 21:15: Schubert: Rosamunda balletzene, Strauss János: Amit a bécsi erdő mesél.

Brünn. 21:25: Rádiózenekar. Prága. 22:45: Schrammel zene. Poste Parisien. 19:40: Keringőgyveleg. — 22: Orosz népzene.

Rádio Paris. 20: Tarka zenés est. Toulouse. 19:55: Szalonzene. 21:50: Tarka est.

Hilversum. 19:55: Rádiózenekar. 21:15: A fővárosi zenekar hangversenye. Belgrád. 21:30: Balalajka.

Zágráb. 22:15: Gitárverseny. Livónburg. 22: Könyvű zene. Berlin. 20: Vidám zene szolistákkal. 20:45: Bizet: Dzsamié, opera.

Breslau. 20: A sziléziai filharmónikusok hangversenye. Róma. 20:45: Szimfónikus hangverseny. Stockholm. 19:30: Szórakoztató zene.

Hétfő, június 23.

Bucaresti. 12: Lemezek. 17: Rádiózenekar. 18:15: Rádiózenekar. 20:15: A Metzner négyes előadása. 20:45: Serban Tassian énekel. 21:05: Zongoraszóló. 21:50: Hangverseny a Tisztikaszinóból.

Budapest. 6:45: Torna. Utána hanglemezek. 10: Hírek. 12:05: Szmírnov Szergej balalajkazenekara. 14:40: Hírek. 17:30: Hanglemezek. 18:45: Szimfónikus zene. 20:30: Közvetítés az Osztonde kávéházából. Kalmár Pál énekel. — 21:30: Hírek. 0:05: Hírek.

London. 20:30: Rádiózenekar. Brüsszel. 20: Könyvű klasszikus zene. — 21:15: Operáriák.

Poste Parisien. 21:15: Schubert: A halál és a leányka, vonóségyes. Strassbourg. 20:30: Mozart: A szinigazgató, opera.

Toulouse. 19:55: Tánczene. Hilversum. 21:25: Könyvű zene. Zágráb. 20: Rimszki-Korszakov: Hópehely, opera.

Deutschlandersender. 19:45—20:10: A filharmónikusok operastje. Köln. 20:45: Mandolinzenekar.

Leipzig. 20:10: Bach: A fuga művészete. A filharmónikusok hangversenye. Osló. 20: Szoprán, hárfá és hegedűhangverseny. 22:15: Szórakoztató műsor.

Milánó. 22: Kamarazene. Stockholm. 22:15: Katonazene.

APRÓ HIRDETÉS

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Mindenkinek tudnia kell, hogy finom maradék férfiszöveteket féligyen kaphat Partis üzletben, Reg. Ferdinand 3, udvarban.

Úrind, ki háztartásban kitűnő gyakorlatlall rendelkezik, házvezetőnői állást vállal ritualis zsidó családnál. Vidékre is megy. Cím: „Nyugodt otthon” jelígre a kiadóban.

Az építési anyag és faáru minden ágában jártas, több évi gyakorlattal bíró, önálló munkaerő, jól üzletszerző, középiskolát végzett fiatalember kerestetik. Működési bizonyítvány és fényképpel felszerelt magyar, román ajánlat igényjelöléssel kéretik. Simon fatelep Tg-Mures, Str. Călarilor 113.

Férfi tisztviselő lakótársat keres kellemes, különbejáratu butorozott szobához. (Füred-szobahasznlát). Értekezni: Török Mária Str. Stroescu 11a, délután 2½—4-ig, este 8—9-ig.

Utazó Cluj, Somes, Turda, Bistrița és Alba megyékben a fűszereknek bevezetése fix fizetéssel és napidíjjal felvétetik. „Bevezetett angrosszista” jelígre a kiadóba.

Diplomás tanár, angol, német, francia, román, héber nyelvekben tökéletes, bárhol pedagógiai vagy tisztviselői állást keres. Válaszokat „szerény igényű” jelígre a kiadóba kéri.

Hitler a Ra te

Jogos-e a bizalmatlanság

Párizs, június 22. Az az része mindannyiszor meghányászor Hitler egy-egy ptesének őszinteségét és a ségbe vonják. Megdorgálják nem akarnak hitelt adni a szavainak és igyekeznek b a mai körülmények között nem kétségbe vonni a pad őszinteségét és nem elzár vele való tárgyalások elől.

Röviddel ezelőtt maga a emelt azok ellen, akik azt olajágak, amelyeket Hitler talmak felé nyújt, csak me nek; s hogy Németország sítékai nem jelenthetnek hogy Németország még ne háború. A nagy angol l céloz ezzel s hozzáteszi, h tónusban irnak, a béke e magyarázható ez a magata egyszerű. Az angol sajtó egyedül ők objektívek a ná ben. A londoni lapok szeri ellenségeinek szenvedélyess hogy képtelenek hidegverre kérdést. Mi is ellenszenvve

fajvédő rendszerrel szembe ezek a lapok — de a hitle szág létezik és a béke megs kében nem lehet eltekinté szobáálljanak vele.

Nem Hitler szágak, hanem szág Hitlernek

Nem nehéz bebizonyítani, és azok a lapok, amelyek h írnak, mélyen tévednek, me ják meg a kérdést. A nácielle meggondolási nincsenek k német valósággal. Undorodó fajvédő aljasságtoktól (és emberben nem él ez az ér hogy elfogult volna például politika valóságai szeml és tulzottabb objektivitásra megértéséhez, hogy jó volna szág aláírva valamely egye alkalmas arra, hogy biztosít kéjét. De nem erről van sz pacifizmussal szembeni biza ból a meggyőződésből szárit hitlerista rendszer csak há hit. Hitler nem ura a fajvédő mak — hanem a fajvédő N fölötte. A rendszer még az nére is egy adott pillanath fogja vinni, kényszeríteni f ra.

A Fajvédő misztikum és és önelvultságban tultesz a nacionalista kultusz eddig német fajvédelem sokkal á zaltátabb minden eddigi ha nál. A fajvédelem egyik ala a brutális erőszak paratlan hite. Hatvannégymillió néer országban. Kaszárnyákban, kaszolgálatokban szervezke Papen mondotta: a megfelelő illetik azt az embert, aki t állal, ágyában hal meg. Sze ugy mondjuk filozófiája fo fajvédelem hatalmas hábor képvisel. A háborus potenci szerint valamely ország ak katonai tartalékait és ipar Németország esetében figye ni azt az eszmeerőt is, am parátust mozgásba lendíti. ma ennek az eszmének és e boruhoz vezet.

A külföldi m is produkáltust

Es ez még nem minden. A ban élő hatvannégymillión a 8 millió ausztriai, a 3 és szlovákiai, a 800 ezer rom Csehszlovákiában a választá tek nagy többsége a náciikh Tudott dolog, hogy mi a he ban és Romániában. A né

Hitler fajvédő blokkja a Rajnától a Fekete tengerig terjed

Jogos-e a bizalmatlanság a Führer pacifista kijelentéseivel szemben

Párizs, június 22. Az angol sajtó egy része mindannyiszor megharagszik, valahányszor Hitler egy-egy pacifista kijelentésének őszinteségét és alaposágát kétségbe vonják. Megdörgöljék azokat, akik nem akarnak hitelt adni a német diktátor szavainak és igyekeznek bizonyítani, hogy a mai körülmények között okosabb dolog nem kétségszerűen a pacifista ajánlatok őszinteségét és nem elzárkózni ab ovo a vele való tárgyalások elől.

Röviddel ezelőtt maga a Times is szót emelt azok ellen, akik azt írják, hogy „az olajágak, amelyeket Hitler időnként a hatalmak felé nyújt, csak mérgezették lehetnek; s hogy Németország pacifista biztositékai nem jelenthetnek egyebet, mint hogy Németország még nem áll készen a háborúra”. A nagy angol lap a franciákra céloz ezzel s hozzáteszi, hogy akik ilyen tónusban írják, a béke ellenségei. Mivel magyarázható ez a magatartás? A dolog egyszerű. Az angol sajtó azt hiszi, hogy egyedül ők objektívek a náciizmussal szemben. A londoni lapok szerint a fajvédelem ellenségeinek szenvedélyessége oly nagy, hogy képtelenek hidegvérrel megvitálni a kérdést. Mi is ellenszenvvel viseltetünk a fajvédő rendszerrel szemben — mondják ezek a lapok — de a hitlerista Németország létezik és a béke megszervezése érdekében nem lehet eltekinteni attól, hogy szóbaálljanak vele.

Nem Hitler ura Németországnak, hanem Németország Hitlernek

Nem nehéz bebizonyítani, hogy a Times és azok a lapok, amelyek hozzá hasonlóan írják, mélyen tévednek, mert hibásan fogják meg a kérdést. A náciellenes elfogultság megmondolásai nincsenek kapcsolatban a német valósággal. Undorodhatik valaki a fajvédő aljasságoktól (és melyik szabad emberben nem él ez az érzés?) anélkül, hogy elfogult volna például a német külpolitika valóságaival szemben. De nincs is tulozottabb objektívításra szükség annak megértéséhez, hogy jó volna, ha Németország aláírta valamely egyezményt, amely alkalmas arra, hogy biztosítsa Európa békéjét. De nem erről van szó. A hitlerista pacifizmussal szembeni bizalmatlanság abból a meggyőződésből származik, hogy a hitlerista rendszer csak háborúhoz vezet. Hitler nem ura a fajvédő Németországnak — hanem a fajvédő Németországnak — a rendszer még az ő akarata ellenére is egy adott pillanatban háborúba fogja vinni, kényszeríteni fogja a háborúra.

A Fajvédő misztikum erőszakosságban és önelvakultságban tultesz mindazon, amit a nacionalista kultusz eddig produkált. A német fajvédelem sokkal átfogóbb és egzaltáltabb minden eddigi hasonló áramlatnál. A fajvédelem egyik alaptételét képezi a brutális erőszak páratlan szépségének hite. Hatvannégymillió német él Németországban. Kaszárnyákban, önkéntes munkaszolgálatokban szervezkednek és mint Pápa mondotta: a megfelelő megvetéssel illetik azt az embert, aki természetes hallással, ágyában hal meg. Szervezete és hogy úgy mondjuk filozófiája folytán a német fajvédelem hatalmas háborús potenciát képvisel. A háborús potenciája alatt rendszerint valamely ország aktív hadseregét, katonai tartalékait és ipari erejét értik. Németország esetében figyelembe kell venni azt az eszmeerőt is, amely ezt az apparátust mozgásba lendíti. Hitler foglyama ennek az eszmének és ez az eszme háborúhoz vezet.

A külföldi német fajvédők is produkálhatnak konfliktust

És ez még nem minden. A Németországban élő hatvannégymillió kívül van még a 8 millió ausztriai, a 3 és félmillió csehszlovákiai, a 800 ezer romániai német. Csehszlovákiában a választásokon a németek nagy többsége a nácihoz csatlakozott. Tudott dolog, hogy mi a helyzet Ausztriában és Romániában. A németországi és

Németországon kívüli fajvédők egyformán készek konfliktusokat előidézni. Háború esetén Berlin nemcsak barátok, ágensek és kémek, de talán valóságos katonai alakulatok fölé is rendelkezne. A Rajnától egész a Fekete tengerig egyetlen hatalmas blokkot alkot a német fajvédelem. Ilyen körülmények között a béke kérdését Németországgal kapcsolatosan hogyan lehet egyedül Hitler kijelentése alapján megítélni. Hitler beszéde muló jelentőségű és nem kötelezi el a holnapot. A fajvédő rendszer amugyis elhúz föltötte és olyan állapotokat teremt, amelyek elkerülhetet-

lenül az expanzió és a hódítások szükségességéhez vezetnek. A német fajvédelem tulságosan erőszakos és türelmetlen, dinamikus és abszolutisztikus és sokkal inkább meg van szervezve az erőszak alkalmazására, semhogy egy adott pillanatban ne kockáztassa meg a háborút. Nem mondotta-e néhány évvel ezelőtt Mussolini, aki csak fasiszta és aki nem rendelkezik Hitler eszközei föltötte, hogy vagy kiterjed, vagy explodál? És nem-e készül most explodálni Abesszinia felé?

Hitlernek nem áll hatalmában garantálni a jövőt. Innen a bizalmatlanság békés kijelentéseivel szemben. A mozgalom az ő fejére nőtt és most már saját törvényei által vezetetik. Mindez arra az eshetőségre áll, amennyiben Hitler csakugyan őszintén pacifista kijelentéseiben. Nem az ő személyéről és nyilatkozatainak értékéről van szó, hanem a náciizmus barbár felfogásáról, annak törekvéseiről és lényegéről. Mind-ez feljogosítana annak a feltevésnek a megvizsgálására is, vajjon őszintén volt-e Hitler kijelentéseiben.

Maniu az antiszemita diák-szervezetet fogadta Bucurestiben

BUCURESTI, június 22. A Lupta mai száma rámutat arra, hogy mielőtt elvázott volna Maniu Gyula a fővárosból, diákküldöttséget fogadott, amelynek vezetője Traian Cotiga, a román diákok nemzeti szövetségének elnöke volt. A delegáció tiszteletének adott kifejezést Maniu iránt, majd kérte a volt miniszterelnököt, világítson rá politikai programjára. A találkozóról más részletek nem szivárogtak ki, de maga a tény szenzációt keltett.

Kijelölték az érettségi vizsgálatok székhelyeit

Bucuresti, június 22. A közoktatásügyi minisztérium kijelölte az érettségi bizottságok működési helyeit. Erdélyben a következő városokban működnek bizottságok: Clujon a George Barițiu liceumban, a Regina Maria, a Principeasa Elena, a bistriai, a nasaudi, a deji, a tg-muresi fiúliceumok, azonkívül a tg-muresi leánygimnázium és katonaiskola növendékei vizsgáznak. A 16-os bizottság ugyancsak Clujon a Regina Maria helyiségében tartja az érettségi vizsgákat. Itt fognak vizsgálni a gherlai állami iskola, a clujji római kat., a clujji református, a clujji római kat. leányiskola, a református leányiskola, a bistriai evangélikus liceum, a tg-muresi

római kat. és ref., a turdai fiú- és leányliceum és a clujji unitárius gimnázium növendékei. A 17-es bizottságban Blajon az összes blaji iskolák, azonkívül a dâmbraveni, sighisoari, aiudi és az alba-iulii római kat. gimnázium növendékei. A 18-as sibiui bizottságban az összes sibiui iskolák, az alba-iulii állami fiú- és leányliceumok, azonkívül a devai, bradi, petrosani, orestiei és mediasi iskolák. Brasovban fognak vizsgálni a fogarasi, gheorgheni, odorheului, merc-ciuici, sft-gheorgheni iskolák, míg Timisoaran, Oradean és Satmaron az ottani tankerületekbe tartozó liceumok vizsgáznak.

Vesztegetéssel vádolt főhadnagy a timisoarai hadbírótság előtt

Timisoara, június 22. (Az Uj Kelet tud.) A timisoarai hadbírótság tegnap foglalkozott azzal a feltűnést keltő bűnperrel, amelynek vádlottja Portea János főhadnagy, akit azzal vádoltak, hogy kisebb-nagyobb összegeket fogadott el alantasaitól lekenyerezésképpen. Egy alkalommal egyik altisztje azzal a kérelemmel fordult a főhadnaghoz, hogy szeretné, ha a regátba helyeznének át. Portea vállalkozott az áthelyezés elintézésére ötezer lej díjazás ellenében. Az altiszt ezután felkereste Vasilescu ezredet, akinek ezredében szolgált Portea főhadnagy és elmondotta a közte és a főhadnagy között lefolyt beszélgetést. Vasilescu ezredes ekkor azt az utasítást adta az altisztnek, hogy vigye el az ötezer lejű Portea főhadnagy lakására, nyugta

ellenében adja át, ő majd várni fogja a ház kapujában. Az altiszt valóban felkereste a főhadnagot, de abban a pillanatban, amikor a főhadnag átnyújtotta az összegről szóló nyugtát, Vasilescu ezredes benyitott a szobába.

Portea főhadnagot letartóztatták és hosszas vizsgálat után hadbírótság elé állították. A tegnapi tárgyaláson a főhadnag azzal védekezett, hogy a pénzeket, amiket szolgálataiért elfogadott, az ezred élelmezési céljaira használta fel. Az ügyész vádbeszédében ötévi börtönt kért a főhadnagyra, míg a védő felmutatta a hadügyminisztériumnak az ügyvel kapcsolatos leiratát, amelyben kifejtik, hogy Portea mindig kötelességtudó ember volt és több alkalommal saját zsoldjából is juttatott

13 kilót fogyott

Csipője 10 cm-rel lett kisebb

Mióta Kruschen szed, „minden tekintetben jobban érzi magát”

Mit jelent 13 kiló hár valaki alakjánál? E nő esetében, amely rekordot jelent, 7,5 — 10 cm-t jelentett minden görbületben. Ime a nő levele, amelyet fogyásáról írt:

„Hat hónappal ezelőtt kezdtem Kruschen-sót szedni, hogy lefogyjak. Akkor 80 kilós voltam. Ma 67 kilót nyomok és méretemet a következőképpen sikerült redukálnom:

Előtte:	Utána:
mell: 101 cm.	mell: 91 cm.
derék: 81 cm.	derék: 81 cm.
csipők: 117 cm.	csipők: 107 cm.

„Mielőtt Kruschen szedtem, minden héten hiztam és elakadt a lélegzetem, ha lépcsőkön felsiettem vagy szaladtam. Most vigan hancurozhatok kis lányommal és felszaladhatok a lépcsőkön minden zavar nélkül. Azonkívül minden tekintetben jobban érzem magam, hála a „mindennapi kis adag” Kruschennek”.

D. A.
Kruschen tudományos elveken alapszik — azokat az ásványi sókat tartalmazza arányosan elosztva, amelyeket a híres európai fogyasztó vizek tartalmaznak, amelyeket emberemlékezet óta használnak különböző betegségek, ugyisntén a kövérség ellen. A Kruschen-sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

pénzt az ezred élelmezésére. A vád és a védelem több órán tartó harca után a hadbírótság tanácskozára vonult vissza, majd kihirdették az ítéletet, amely szerint egyhangulag felmentik Portea főhadnagot.

Mit mondott Goga Cuzának?

Bucuresti, június 22. A Lupta írja, hogy a Goga és Cuză közti tárgyalások megszakadtak. Valjean és Petrovici, valamint a többiek, akik a fuzió ellen voltak, sikerült meggyőzniük Gogát, hogy ma a hangsúlyt a gazdasági és pénzügyi kérdésekre kell fektetni. A választásokból kitűnik, hogy a szélsőséges nacionalizmus e tényező után következik. E tanácsok után Goga megszakította a tárgyalásokat Cuzával és táviratilag visszarendelte Iasiból Ioanidot. Lehetségesnek tartják, hogy Goga most Argetoianuhoz és Iunianhoz fog közeledést keresni.

A lap rámutat arra, hogy Cuzával való tárgyalásai során Goga a következő érvelést használta:

Mi az ön programja Cuză ur? — Le a zsidókkal.

Tegyük fel, hogy sikerült mindannyiukat kiűzni az országból, vagy inkább sikerült mindannyiukat megölni. Ez viszont azt jelenti, hogy másnap a cuzizmus meghalt. En a kormányzás embere vagyok és nem tudok magamévá tenni ilyen korlátolt és tul egyoldalú programot. A zsidókérdés egy program fejezete lehet, de nem maga a program. Konstruktív programunk kell, hogy legyen.

Elfogták a timisoarai ékszerüzlet rablóját

Érettségizett, leépített tisztviselő a tettes

Timisoara, június 22. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy fényes nappal ismeretlen tettesek behatoltak az egyik timisoarai ékszerüzletbe és onnan több mint kétszáz ezer lej értékű árut raboltak el. A kereskedő és felesége egyazon házban levő lakásukon ebédelni ültek, amikor az ismeretlen tettes két emelettel lejjebb kifosztotta az üzletet. A timisoarai rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettes kézrekerítésére, amely tegnap eredménnyel járt. Hatágen letartóztattak egy Muclai Lajos nevű egyént, akiről kiderült, hogy ő követte el a két nap előtti rablást.

Kihallgatásakor elmondotta, hogy érettségizett ember, leépített tisztviselő. Családjában van, hosszú ideje állás nélkül tengődött és végső kétségbeesésében adta betörésre a fejét. Bevallotta, hogy nem kezdő a betörőszakmában, mert ez már a nyolcadik betörése volt. Megmotozásakor hiánytalanul megtalálták nála az elrabolt ékszereket.

A CFR vonalain 50 százalékos kedvezmény. — Állandó katonazene. — Pausálárak az EUOPA utazási irodák útján.

BIZTOS GYÓGYHATAS: szív- és vérkeringési zavaroknál, szervi, elhízásos, érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

NŐI BETEGSÉG, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas-sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés.

Kitűnő konyha — Elsőrendű szállodák.

Diétás penziók, mérsékelt árakkal. Uj, modern uszoda, napfényes stranddal.

Fürdőidény: május 15-től október 1-ig

Prospektust, felvilágosítást szivesen küld:

Muschong Buziási Gyógyfürdő RT. Fürdőigazgatóság (Banat)

istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

ÍRTA: SCHÖN DEZSŐ

(5)

Mechl esetelte a félelmetes imarendet és ő adott hírt az égi kinyilatkoztatásokról, melyeket a rabbi naponta hall. Ő mesélte egyezben, hogy egy este az apja elaludt, mert nem bírta bevárni, míg a rabbi befejezi imáját. Imája befejeztével a rabbi nem akarta felköltetni Smelkét, hanem egyedül ment ki a konyhába, hogy behoza vacsoráját. A leveshus fazék helyett a borecet találta, ezt ette meg vacsorára anélkül, hogy észrevett volna valamit. Csak reggel derült ki a tévedés. Mechl ismételte a rabbi templomi szónoklásait, amelyek megrendítették a kőkemény sziveket is, könnyeket fakasztottak és bűnbánatra ösztökélték a legmegátalkodottabb bűnözőt is. De mégis, az ujhelyi caddik izzó hite a Messiás eljövételében fogta meg legmélyebb gyökereinél Mechl lelkét. Esztendőkkel később, amikor a költői tehetséggel megáldott, de lakodalmi tréfacsinálólá védett Mechl egy ízben kísérletet tett arra, hogy megírja az ujhelyi udvarban gyűjtött élményeit, a következőkkel kezdte el visszaemlékezéseit:

„Legnagyobb élményem a Ruf házában egy tisá-beáv előnapja volt. A chaszidok összegyűltek a beszmedresben, hogy gyászolják az ország pusztulását. A Ruf szobájában volt, a fülhólyában és kitekintet az ablakon. Csupa tűz volt és lelkesedés, tekintete a távolba, a végtelen messzeségekbe révedezett. Minden pillanatban feszülten figyelt, hogy meghallja a Messiás-herceg lépteit... Összeomlásunk és nemzeti gyászunk napja — mondja a talmudi legenda — az építkezés és öröm ünnepe lesz: a Messiás napja. Az ujhelyi caddik, aki a nap minden pillanatában rendíthetetlen hittel várta a Messiást, fokozott mértékben és bizakodással várakozott ezen a napon. Hogyan is menjen ő a templomba megsíratni a pusztulást, ha egy óra múlva a gyásznaphól örömmünep lesz... Az est sötét szárnyakon szállt alá és a chaszidok várták a Rufot a beszmedresben. Ő pedig ott állott az ablakban, gondolataiban elmerülve és várt... Apám hozzá ment, vállára tette a kezét és halkán mondta: „Rebe, ideje, hogy „kinesz“-t mondjunk. A Ruf megrázkódott, mélységes gondolatai megszakadtak: ráébredt a rideg valóságra. A zsidóság góluszban van, a tóra góluszban van, az istenlélek góluszban van és Messiás király — nincs sehol... Akkor berohant a beszmedresbe, a frigidáda elé vetette magát és fájdalmas, szivfacsaró hangon sirta, jajveszékelt: „Echu josvu vudod“ — hogyan is maradhatott árván és lerombolva, pusztán és elhagyatottan Jerusolájm szent városa. —

„Csak később tudtuk meg — fejezi be visszaemlékezéseit — hogy ezen a napon hunyta le örökre szeméit a lublini rebe...“

ÖTÖDIK FEJEZET

Szekér állott meg a rabbi háza előtt. Jólöltözött asszony szállt le a szekérről s a mincha-imához össesereglett böcherek rögtön megállapították öltözetéről, hogy nem zsidó asszony. A lovakat hajtó paraszt lesegítette a szekér másik utasát, egy tíz év körüli kislejt. Az asszony, nyilván a gyermek anyja, kézenfogta a gyermeket és megindultak a bejárat felé.

Az udvaron az „egyházi“ iránt érdeklődött az asszony. A bányászok közül valaki előkerítette Smelkét és az asszony megértette vele, hogy beszélni akar a rabbival.

— Megpróbálom — mondta Smelke, miközben szeméit mélyen lesütötte — de nem hiszem, hogy a rabbi fogadja. Nem szokott nőket fogadni.

— Kérem — könyörgött az asszony — próbáljon meg mindent, a gyermekemről van szó.

Smelke benyitott a szobába. A rabbi napi siurját tanulta, hajlongott a talmudfóliások fölött, fennhangon tanult, mint egykor, régen, a prsemislyi beszmedresben, amikor a zsidó tömegek gondja és felelőssége nem nehezedett a vállára. Az édes-szomorú talmud ének megtöltötte a kis szobát. A rabbi nem vette észre Smelkét, aki ezért az első percben nem tudott határozni, hogy szóljon-e az asszony érdekében. Azután az asszony könyörgő hangjára gondolt és köhécselt.

— Egy asszony van kint, keresztény asszony — szól.

A talmud-ének megszakadt. Reb Majse Teitelbaum felnézett a könyvből, majd kivette hatalmas szines zseb-kendőjét és ráborította a fóliásra. Nem határozott rögtön. Eltűnődött azon, hogy látogatói között egyre nő a keresztények száma. Ő fogadja őket, sőt keméat is ad nekik. Salamon király imáját írja rá a pergamentre. „S az idegen, aki eljön majd, hogy imádkozzék“ — így kezdődik a szöveg. Kezdetben kibuvót keresett, de rájött arra, hogy nem szabad kivélt tennie.

— Engedd be az asszonyt — mondta a rabbi.

Smelke kiment, intett a kint várakozó asszonynak és ketten tértek vissza a rabbi szobájába.

— Azt hiszi, hogy én kuruzsló vagyok, azért jött hozzám? — kérdezte a rabbi tört magyarsággal.

— Nem, rabbi, de tudom, hogy olyan ember, aki megtisztult élete és cselekedetei révén közelebb áll a mindenható Istenhez, mint más emberfia, ezért az imájának is inkább van foganatja. Könyörgöm, szent rabbi, vérszegény a gyermekem, étvágytalan és félték... —

A rabbi szólott Smelkének, hogy hozza be a gyermeket, azután felemelte jobb kezét, amiből az asszony megértette, hogy számára végetért a kihallgatás.

A kisfiu hagyta, hogy Smelke előre menjen, míg ő maga megállt az ajtóban és előbb végigkémelte a kis szobát, amelyben könyv fedett minden csepp falrészt. Tekintete azután a ház gazdáját kereste, aki prémel szegélyezett bársonysapkával a fején, ült az asztalnál és elcsodálkozott.

A rabbi intett neki, hogy jöjjön közelebb. Maga mellé ültette, mosolygott és megsimogatta arcát.

— Hogy hívják, kislejt?

— Kossuth Lajos.

— Szép név, nagyon szép név. Nagy ember lesz, kislejt.

— Nem fogok meghalni, bácsi? A szomszéd Iván, a Zolopcsuké azt mondta, hogy éjjel vámpirok barangolnak, megfognak támadni és kiszívják a véremet, mert két szine van a szememnek.

Az asszony az ajtóra tapasztotta fülét és visszafojtott lélekzettel lest a kiszűrődő hangokat. Arra gondolt, hogy mennyi megaláztatáson ment keresztül, amíg eljutott ideig. Hallott az ujhelyi szent rabbiról, csodákat meséltek róla, személyesen ismert néhány esetet. Kérte a férjét, hogy engedje a rabbihoz, nem akart az ő tudta nélkül jönni. A férje hallani sem akart erről és valahányszor szóba hozta, mindig azzal intézte el: „Hiszen tudod, Karolina, hogy Könyves Kálmán már hét-száz esztendővel ezelőtt megszüntette a boszorkányperket. Erigy inkább a bártfai doktorhoz, az igazán érti a mesterességét.“ Megjárta Bártfát, de a gyermek állapota csak nem változott. Mit nem csinál hát egy anya, amikor gyermeke egészségéről van szó? Hónapokig harcolt, sirt és követelődött, amíg meg nem tört a büszke monoki fiskális és egy hangos jelenet után kijelentette: „Nem bánom, erigy a csodarabbidhoz, csak vigyázz, meg ne tudják.“

A rabbi már a második percben felismerte a baj okát. Látta, hogy egy barangoló vámpír meséjével ijesztgették a gyermeket és ennek nyomán lelki elferdülés jelei mutatkoznak rajta. Innen van az, hogy a gyermek étvágytalan, vérszegény és félték. A rabbi mélyen a gyermek szemébe nézett:

— Ókos kis ember vagy te, Kossuth Lajos. Ne higgyél a Zolopcsuké Ivánjának. Az, amit a vámpírról mondtok, csak mese. Nincsenek is vámpirok. Te pedig kiváló, nagy ember leszel, megírta ezt rólad sok-sok évvel ezelőtt Dávid király, a zsoltárok könyvében.

A rabbi a falhoz ment, leemelt egy könyvet, visszault a helyére és folytatta:

— Látod, kislejt, a hatvanadik zsoltárban van rólad szó. „Az istenfélők lobogók kaptak“ — így van ez megírva és te néped zászlóhordozója leszel, ahogy azt a zsoltáros király megmondta.

— Hát akkor nem fogok meghalni, bácsi? — ismételte a gyermek és szemében megcsillant a remény fénye.

— Várj, kislejt, hadd folytassam a versszak másik felét. „Mipné Kossuth szeláh“ — ez azt jelenti, hogy Kossuth annyit fog élni, amennyit a „szeláh“ betűi számértékben kitesznek. Még kilencvennél is több esztendőt fogsz élni.

A gyermek kirohant, az anyja nyakába ugrott és önfeledten kiáltotta: „Anyukám édes, nem fogok meghalni! A bácsi kiolvasta, hogy nem fogok meghalni!“

Az asszony pénzt vett ki, odaadta a gyermeknek, hogy vigye be a rabbinak. A rabbi nem akarta elfogadni.

— Osszátok szét szegények között, ha akarjátok. Csak te igérd meg nekem, hogy sohasem fogsz rólam megfélemleni és amikor alkalmad lesz, csak jót fogsz tenni a zsidókkal.

— Igérem, bácsi.

A rabbi a gyermek fejére tette a kezét, rövid áldást mondott és a nyakába akasztott egy keméat. Kikísérte az ajtóig és a gyermek kezét csókolt a rabbinak. Elváltak.

A szokatlan vendégek elmentek, de a beszmedresben nem bírtak napirendre térni a dolog fölött. „Keresztény asszony, a rabbi azonnal fogadja, szóbaáll vele, diskurál a gyermekkel és zsoltárt magyaráz neki — vajjon mi rejtezik e mögött?“

Mert furcsa hírek jártak a zsidó gettóban. Sötét felhők gyülekeztek az égboltozaton, porzott az események száguldó szekere és a szemekben kiülő félelem elárlta, hogy nehéz időknek néznek elébe. A francia seregek harmadik hónapja meneteltek Moszkva felé, mert három

esztendei viszonylagos nyugalom után Napoleon és Sándor cár között szakadás állott be. Es ez a hadjárat, mely a háború minden elképzelhető borzalmát és iszonyát mutatta meg a világnak, azt a hitet ébresztette fel a zsidó gettóban, hogy immár a végső, nagy leszámolásra került a sor. A gettó lakói a világhódító császár döntő hadjáratában az „idők végét“ látták. Jakob sátraiban hallani vélték a közelgő Messiás lépteit.

Ima után az ujhelyi chaszidok nagyjából ottmaradtak a beszmedresben és Frojem, a szappanfőző köré gyűltek, aki a tüzhely mellett vitte a szót. Ugy kezdte, mintha folytatna egy elbeszélést, amit egy pillanattal előbb, egy rövid lélegzetvételre abba hagyott:

— Már Moszkva alatt jár. Reb Mendele, a rimenevi caddik naponta imádkozik fegyverei győzelméért és minden szavával ötszáz orosz katonát pusztít el. A herdicsevi caddik élete utolsó esztendejében naponta könyörgött Gog és Magog győzelméért. A hamburgi rabbi, Reb Refael a kohanita, hét esztendeje kizárólag a talmud „kodásim“ sorozatába tartozó traktátusokkal foglalkozik, hogy ha eljön a Messiás, értsen mingyárt az áldáshoz. En egyébként megtaláltam az „Avkász rojché“ című szent könyvet, ahol a midras nyomán írva van, milyen csodák fognak esni a Messiás eljövele előtti időkben és milyen háborúk és szerencsétlenségek fognak zúdulni az emberek fejére. A talmud bölcsői „chávle musiach“ messiási fájdalmaknak nevezik ezt és mi megértük ezeket a napokat. A hetedik csoda a következőképpen van megírva: Rómában van egy márványkő, mely egy gyönyörűséges szüzlányt ábrázol. De ezt a követ nem emberi kéz formálta, hanem maga az Uristen alkotta. Eljönnek pedig akkor a népek gonoszai, a kivételtek, ágyasnak viszik el a márványszüzet, melegednek nála és az Isten beviszi testük hévét a kőbe, a kő meg fog hasadni és megszületik Ármilosz, a sátn, akit a népek Antikrisztusnak neveznek. Tizenkét ól lesz a magassága, ugyanannyi a szélessége és két szem között lépényi lesz a távolság. Szemei mélyek lesznek és vörösek és hajának színe sárga lesz, mint az arany. Lépte — sárgák és két feje lesz. El fog menni a franciák országába, nagy felfordulás lesz ott, azt „ogja mondani: én vagyok a Megváltó és hinni fognak neki és megkoronázzák császárnak. Akkor sok országot és hatalmas birodalmat fog meghódítani, visszaállítja a zsidóságnak a Szinhedront, csupán két legyőzhetetlen országot fog maradni, Edom és Moáb. És ha elfoglalja ezt a két országot is, küldötkeket fog meneszteni a zsidókhöz és a tiz elveszett törzshöz, akik a Szombat-folyó túloldalán élnek, hogy adják neki a zsidó törát és tegyék meg istennek. Akkor fel fog kelni Hos Nehemiás harmincöt ezer vitézzel, mindannyian Efráim törzsből valók, fellapozza a törát és olvassa majd fennen: „En vagyok Adonáj, a te istened, rajtam kívül ne legyen neked más istened“, mire Ármilosz az fogja válaszolni, hogy az ő törájában mindez nincs benne és követelni fogja mindenáron, hogy a zsidók higgyék: miszerint ő az isten, amint azt a többi népek hiszik. Nehemiás, Chusiének fia harmincöt ezer vitéze élén háborút folytat akkor vele és lemészárolja Ármilosz kétszáz ezer katonáját. Ármilosz dühbe fog gurulni, összes fogja hívi seregeit az egész világból és hadat fog üzenni a zsidóknak. Mindkét részről hullani fognak a katonák, mint a legyek és akkor fog elhesni Messiás ben Jozsef, aki azonos Nehemiással. Az angyalok kara meg fog érkezni és el fogja temetni Messiást az ósátyák között. A zsidó szívek el fognak lágyulni a félelemtől, de Ármilosz nem fogja megtudni, hogy Messiás halott, különben hirmondó se maradna a zsidó népből... —

Döbbenetes néma csend fogadta Frojem szavait. A hallgatók a messiás-előtti idők fájdalmaira gondoltak, az eljövendő vérzivatarra, az asszonnyra és gyermekekre, akik otthon ülnek és nem is sejtik, hogy mi fog bekövetkezni. De a szíve legmélyén mindegyik ujjongott, amiért megadatott neki, hogy annyi gólusz-esztendő után éppen ő született ebben a korban. Titokban mindegyik külön-külön bizakodott és remélte, hogy azért ő és hozzátartozói mégis csak szerencsésen meg fognak menekülni a bajból.

Frojem végigsimította szakállát, mélyet sóhajtott és folytatta:

— Reb Mendele, a rimenevi caddik azt mondta: „Nem bánom, patakokban folyjon a vér, Prisztiától Rimenevig gázoljanak bokáig érv zsidó vérében, de legyen már egyszer vége a gólusznak és jöjjön a Messiás“. Egy zsidófiutól, aki a napokban érkezett Galiciából, hallottam, miszerint Napoleon kijelentette volna hadvezéréi előtt, hogy amidőn harcba indul, egy vörös zsidót lát, aki előtte megy és harcol érte. S tudjátok, hogy a rimenevi caddiknak vörös arca van... De ez nem új, mert a régi idők nagy hódítója, Macedóniai Nagy Sándor ugyanúgy látta maga előtt a talmudbeli tannaitát, Simeon Hacaddikot... —

— Akármít mondasz. Frojem, mégse fog győzni — vágott közbe a gorlicei Chájim Hennesz. A kozniti Magid a jomkipuri muszaf-ima óta birkózik azzal a „suszter-legény“-nyel és ha nem lett volna tekintettel a rimenevi caddikra, már régen „megkapta“ volna. De így se tartja magát sokáig. Minálunk úgy tudják, hogy amikor a „suszter-legény“ seregeivel átvonult Koznizon, áruhába bujt és betért a Magid házába. Amikor kiment a házból, a Magid kivette a megillát és így olvasott belőle: „Nuvajl tipaj!“ — Napoleon tipaj, vesszen Napoleon és vesszenek seregei! —

(Folytatjuk.)

Az erdélyi W...
mét lezárult egy...
Ha a Wizo konf...
söleg, úgy meg...
tunk. Néhány é...
gu-Muresen Wizo...
resi csoport alig...
jelentős fejlődést...
tatta. Elkéltve...
akik szép számm...
meg a konferen...
Wizo is olyan é...
hogy a konferen...
dást mutat az e...
nyitva.

Nem mondhatn...
dését ilyen nagy...
nak olyan mérté...
kívánatos volna e...
te bántó, hogy a...
tünk olyanok, ak...
lémánk iránt és...
vannak a munká...
hangzanak el, am...
problémáink alap...
még asszonyaink...
oka annak, hogy...
tusaink részéről...
foglalkoztatják de...
szed, mint apró h...
mindig a kezdet...
galomban.

Fel sem lehet b...
ferenciális össze...
amikor már van é...
iránt, hogy hol v...
ebben a csudálto...
tód történelmi fo...
ti otthon felépít...
komolyan be akar...
kájába, el kell, ho...
és egészen bizony...
molyan gondolta...
telt, akkor sokat...
valami, amit sehol...
konferencián. Az...
szeretet és az egy...
vés sehol nem nyi...
módon, mint konf...
aki egyszer eljött...
többé a konferen...
minden évben ism...

A most megtart...
cia imponálás er...
izgalmas fináléval...
rencia miatt keser...
ugyancsak a kultu...
nagyterem telve v...
és érdeklődökkel...
délyi federáció is...
Roth Dezsőné elnö...
vezető mellett Sim...
resi Wizo elnöknő...
né a cluj-i Wizo el...
pusz a palesztinai...
don Józsefné és W...
cil tagok foglaltak

Dr Roth

Az ünepélyes ha...
te meg két napos...
hölgyek megjelenés...
Rotn Dezsőné elnö...
szavakkal vezeti be...
gyarul folytatva k...
mes és megértő vo...
ták eddig megérte...
s a zsidó nép probl...
értő volt, mindig...
jobb belátás és mi...
ha lassan is, de e...
idők szavát és ezt

A blaji Wizo-...
te meg második f...
nagyszámban vette...
és sok idegen vend...
ritet asztalok és a...
iránti figyelmesség...
váltott ki az össze...
zso szép előadást...
mán nyelven. Házis...
Lajosné, Stark Mórné...
Kardilla és Stein M...

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A targumuresi WIZO-konferencia

Az erdélyi Wizo 6-ik konferenciájával ismét lezárult egy év a Wizo történelmében. Ha a Wizo konferencia fejlődését nézzük külsőleg, úgy meglepő fejlődést konstatahalunk. Néhány évvel ezelőtt tartottunk Targumuresen Wizo konferenciát és a targumuresi csoport alig, hogy létezett, ma pedig jelentős fejlődésben levő csoport képét mutatatta. Eltekintve a vidéki delegátusoktól, akik szép számmal, mintegy 45-en jelentek meg a konferencián, maga a targumuresi Wizo is olyan élénk érdeklődést mutatott, hogy a konferencia külső képe nagy haladást mutat az előbbi konferenciákhoz viszonyítva.

Nem mondhatni a konferencia belső fejlődését ilyen nagy arányúnak, nem aktiválódnak olyan mértékben asszonyaink, ahogyan kívánatos volna egy népi mozgalomban. Szinte bántó, hogy még mindig vannak közöttünk olyanok, akik jöhetnek érdeklődnek problémáink iránt és már szívvel és lélekkel ott vannak a munkában, mégis olyan kérdések hangzanak el, amelyek azt bizonyítják, hogy problémáink alapvető kérdéseivel nincsenek még asszonyaink tisztában. Talán ez is az oka annak, hogy kevés a hozzászólás delegátusaink részéről és nem annyira a problémák foglalkoztatják delegátusaink legnagyobb részét, mint apró helyi kérdések, amelyek még mindig a kezdet kezdetét mutatják a mozgalomban.

Fel sem lehet becsülni az értékét egy konferenciális összejövetelnek különösen ma, amikor már van érdeklődés és van érzék az iránt, hogy hol van a zsidó asszony helye ebben a csudálatos és talán soha nem ismétlődő történelmi folyamatban, a zsidó nemzeti otthon felépítésében. Minden asszony, aki komolyan be akar kapcsolódni a Wizo munkájába, el kell, hogy menjen a konferenciára és egészen bizonyos, hogyha csak kicsit komolyan gondolta a munkában való részvételt, akkor sokat tanul a konferencián. És valami, amit sehol nem kap az ember, csak konferencián. Az a sok igaz akarat, az ideál szeretet és az egy cél felé kifejezett törekvés sehol nem nyilatkozik meg oly imponáló módon, mint konferencián és való igaz, hogy aki egész eljött, az nem szabadul meg többé a konferencia-munka varázsa alól és minden évben ismételtelen eljön.

A most megtartott targumuresi konferencia imponáló érdeklődés mellett rolyt le. Az izgalmas fináléval végződött cionista konferencia miatt későn 11 órakor vette kezdetét ugyancsak a kulturális nagyteremben. A nagyterem telve volt delegátus asszonyokkal és érdeklődőkkel. Fent az emelvényen az erdélyi föderáció ismert vezető asszonyai dr. Roth Dezsóné elnöknő és Reiter Lunka ügyvezető mellett Simon Mártonné a targumuresi Wizo elnöknője, özv. Wertheimer Samuné a clujji Wizo elnöknője, dr. Rachel Klompusz a palesztinai Wizo exekutiva tagja, Szidon Józsefné és Weinberger Nándorné council tagok foglaltak helyet.

Dr. Roth Dezsóné megnyitó beszéde

Az ünneplés hangulatát csak az zavarta, hogy a kénnapos cionista konferencia után a hölgyek meglehetősen fáradtak voltak. Dr. Roth Dezsóné elnöki megnyitójában héber szavakkal vezeti be a konferenciát, majd magyarul folytatva kifejti, hogy mindig türelmes és megértő volt azokkal, akik nem akarták eddig megérteni Palesztina fontosságát és a zsidó nép problémáját. Türelmes és megértő volt, mindig arra várt, hogy eljön a jobb belátás és mindazok, akik távol állnak, ha lassan is, de egyszer csak megértik az idők szavát és ezt lassu szívós munkával

A blaji Wizo-csoport június 9-én rendezte meg második fagyaltódelutánját, melyen nagyszámban vettek részt a blaji családok és sok idegen vendég is. Az igen szépen terített asztalok és a házi asszonyok mindenki iránti figyelmessége osztatlan elismerést váltott ki az összes vendégeknél. Izsák Dezsó szép előadást tartott Palesztináról 10-mán nyelven. Háziasszonyok voltak: Szegő Lejóné, Stark Mórné, Grüné, dr. Trencsiner Kamilla és Stein Mátyerné.

igyekeznünk kiharcolni és bevárjuk türelmesen a munka eredményét. A közelmúltban történt azonban valami, ami lényegesen megváltoztatta türelmes és megértő gondolkodását. Az történt, hogy Palesztinában volt és szent türelmetlenség és elégedetlenség fogja el és úgy érzi ma, hogy ez nem mehet így tovább. Minden zsidó asszonynak, minden zsidó anyának meg kell érteni, hogy nincs már más útja a zsidóságnak, nem lehet távolozni és nem lehet várakozni többé. Össze kell fogni mindenkinek egyformán a zsidó

nemzeti otthon felépítésében.

Beszéde folyamán színes képeket vetített a palesztinai Wizo-konferenciáról és Tel-Aviv városáról, mely a konferencia jegyében élt a konferencia idején. Megkapó részleteket mesélt a Wizo konferencia mozzanatairól.

Megnyitó beszédét lendületes munkára buzdító szavakkal fejezte be.

Az üdvözlések

Dr. Roth Dezsóné lelkesen ünnepezték a jelenlevők, majd özv. Wertheimer Samuné, a clujji Wizo lelkes elnöknője üdvözölte keresetlen, meleg szavakkal a konferenciát és a konferencia vezetőségét. Simon Mártonné a targumuresi Wizo elnöknője, mint háziasszony ugyancsak meleg szeretettel üdvözölte a konferenciát, majd Grünwald Károly a helyi csoport nevében, Citrom Béláné a Nőegylet és az árvagondozó nevében, dr. Engelberg De

zsó a zsidó hitközség képviselője tolmácsolta üdvözlését.

Dr. Rachel Klompusz a Wizo-exekutiva nevében mond üdvözlést, kitartást és hűséget kér a munkához, megértést és gondosságot az ifjúság problémáihoz és el nem lankadó szeretettel a cion gondolatához és a cion problémákhoz.

Reiter Lunka ügyvezető felolvassa a londoni exekutiva üdvözlését, valamint az aradi Wizo és a sziget Young Wizo táviratait.

Az idő előrehaladott voltára való tekintettel a program megváltozott és eReiter Lunka szervezeti referátumát másnap reggel 9 órára halasztották.

Ezzel a Wizo konferencia megnyitója véget ért. A konferencia további munkájára legközelebbi számunkban visszatérünk.

Weinberger Nándorné

Szervezeti referátum

A 6. országos konferencián elmondotta: REITER LUNKA

Éppen egy éve, hogy Aradon megtartottuk 5. azaz legutóbbi konferenciánkat. Közben számos személyes látogatás a központ részéről, levelezés, valamint a télen egy országos megbeszélés Satu-Maren, tartották fenn a kontaktusokat a csoportok és a központ között. 1935 március 23-1 kezdettel zajlott le a Wizo 8. világkonferenciája, ahol ezalkalommal 12 erdélyi delegátus volt jelen. A konferencia 8 napi időtartama alatt bőven volt alkalmunk delegátusainknak az erdélyi Wizo egységes álláspontját képviselni. Mai referátumom röviden összefoglalja az elmúlt év főbb eseményeit és beszámol egy a föderáció, mint a világszervezet fontosabb mozzanatairól.

A Világszervezet

A világszervezet tagjainak létszáma ma már meghaladja a 70 ezret. A világkonferencia képviselve volt mondhatni minden exotikus ország is. Az egész Jisuv felfigyelt és megcsodálta konferenciánkat, de mindenek előtt azt a komolyságot, mellyel problémáinkat tárgyaltuk. Külön ki kell emelnünk a komoly hebraizációt, mely minden egyes Wizo föderációban folyamatban van, s melynek jeléül számtalan héber felszólalás hangzott a világkonferencián.

Világkonferenciái delegátusaink a következők voltak: Dr. Róthné, Timisoara (Executive), Reiter Lunka, Timisoara és Weinberger Józsa, Cluj (Council-tagok), Deutsch Dalma, Lugoj; Dr. Köves Lászlóné, Arad; Berliner Regina, Oradea; Dr. Danzig Samuné és Hoffmann Sári, Sighet; Szimberger Gézáné, Gherla; Kohn Mártonné, Tg.-Mures; Liqumornik Fülöpné, Toplita. Reméljük, hogy fenti 12 delegátus a most kezdődő munkaévben mindent el fog követni a Wizo-munka kibővítése érdekében. A világkonferencia határozatait mellékeljük minden delegátusi mappához, mert azok képezik vitánk tárgyszerozatának alapját. Ezeket a határozatokat nekünk Erdélyben is meg kell valósítanunk és ez mai konferenciánk legfőbb célja. A határozatok hiven visszatükrözik összes nagy problémáinkat, melyek sok esetben ugyan még nem nyertek megoldást, de mégis közelebb hoztak bennünket a célhoz.

Egyik legnagyobb problémánk kétségkívül a Wizo világszervezet helyzete a Cionista Szervezettel szemben. Sajnos, ugyszólván Erdély az egyetlen ország, ahol a viszony ideális és ahol ezt a problémát kellően oldottuk meg. Kevés hét választ el bennünket a cionista kongresszustól és bizonyos legfőbb pontunk, hogy nem képviselhetjük magunkat kellőképpen a kongresszuson. Ezirányú törekvéseink évek óta eredménytelenek. Legfőbb ellenvetése a Jewish Agencynek, hogy a Wizo nem cionista alakulat, mert nem kötelező alapszabályai szerint a cionista sékel kiváltása. További hibánk politika-mentes-

ségünk, melyre éppen nagyon büszkék vagyunk és mely minden biztonnal magyarázata annak a ténynek, hogy míg a Jewish Agency és a Cionista Szervezet krizissel küzdött, a Wizo állandóan tovább fejlődött és évről évre szaporodott tagjainak száma. Törekvésünk az, hogy alkalmunk legyen a kongresszuson a palesztinai feminista asszony és gyermeknevelési, kiképzési és elhelyezkedési kérdésekhez hozzászólani és befolyásunkat, melyet Palesztinában évek óta gyakorolunk a praktikus munkában, a kongresszuson is érvényre juttatni. Igazságtalannak tartjuk hogy mi, akik minden cionista munkából oly derekasan kivesszük részünket, éppen a cionista élet legfőbb fórumától el vagyunk zárva. A világkonferencia megint csak részletmegoldást talált, amennyiben ajánlotta, hogy a Wizo-asszonyok a különböző frakciókon belül jelöljenek és igyekezzenek delegátusként kijutni a kongresszusra. A cseh Wizo Föderáció ezen a téren forradalmi ujjtással él, amennyiben a kongresszusi választásra külön Wizo-listát állít fel és külön mint Wizo indul a választás.

A költségvetés

Annak ellenére, hogy intézményeink ebben az évben elegendő soha el nem képzett fellendülést mutatnak s hogy nagyrészt azáltal, hogy a növekedésként tandíjat szednek, jövedelmet is biztosítanak, s hogy leányfarmjaink jó áron tudják termékeiket értékesíteni, a világkonferencián a pénzügyi bizottság a legnagyobb erőmefeszítések dacára sem tudta a költségvetés bevételi oldalát egyensúlyba hozni a kiadási oldalal. A Budget A-ból (rendes költségvetés) a föderációk csak 45.794 font felhozását vállalták, holott a kiadások 46.781 fontban lettek megállapítva. Mutatkozik tehát 1000 font deficit. Még rosszabb a helyzet a budget B-nél, azaz a beruházási budgetnél. Ide soroztuk azokat az okvetlenül fontos kiadásokat, melyek az évek folyamán intézményeinkben elkerülhetetlenül szükségesek lettek s melyek részére mindezeidig egy konferencia sem tudott költségvetést biztosítani. Egy kölcsön felvétele okvetlenül szükségessé vált. Konferencia után e kölcsön kérdése elintézését nyert, amennyiben Palesztinában szereztük azt meg Sieffné, a világszervezet elnöknőjének személyes garanciája mellett. Még a konferencián néhány nagyobb föderáció részint készpénzben, részint garanciában részt vállalt a beruházási budgetből is. Mi is vállaltuk a budgetünk számarányában reánk eső kölcsön kamatainak felhozását. Továbbá 4.355 fontot szavazott meg Kanada a nahalali leányfarm részére és 1400 fontot Argentína az afulei leányfarm adósságának és beruházásának eszközésére. Amennyiben a föderációk lelkiismeretesen eleget fognak tenni, úgy a világszervezet költségvetése fedezve lesz a belső kölcsön által, melynek

tási harcban. Természetes, hogy ezek a delegátusok politikai kérdésekben tartózkodni fognak a szavazástól. Dacára annak, hogy alapszabályaink nem írják elő kötelezőleg a cionista sékel megváltását, mindent elkövetünk, hogy tagjaink váltsák ki sékelüket és világszervezeti határozatunk szerint az idén erről mindenütt pontos statisztikát vezetünk.

A világszervezet propagandájáról esett talán a legtöbb szó. A Galuth Executive nem Londonban lakó tagjai a propaganda kimélyítésének érdekében külön feladat-kört kaptak. Ők fogják ellátni a londoni Organizáció és Propaganda Departement elnökének vezetésével az európai propagandát és ecéből az idén még a zsidó ünnepek előtt összejövetelt tartanak Budapesten. Ezen összejövetel előkészítését az erdélyi Wizo vállalta magára, mint ahogyan a magyarul beszélő nyelverületek írásbeli propagandáját is egy év óta az erdélyi föderáció végzi.

Palesztinai intézményeinkről és budgetről a Jung Wizoról szóló fejezetben számolok be.

első évi törlesztési részlete, valamint kamatainak egy része a B. budgetbe be van már előre állítva.

Korántsem ilyen rózsás az erdélyi föderáció helyzete. Itt nem részletezhető okoknál fogva, melyek azonban mindannyiunk előtt ismeretesek, most, sajnos, az az eset, hogy az új költségvetés bevételei és kiadásai között egy 20 százalékos deficit áll fenn. A csoportok általában mégis nagyon kitétek magukért. A vállalt tavalyi 459.600 lei budgettel szemben az év folyamán 498.636 leit hoztak fel. A központi kifizetések nélkül a kiadásokra megszávozott 179.500 lei szemben 172.616.55 leit adtak ki, dacára annak, hogy a Szövetéssel és az Alapokkal együtt egy sokszorosító gépet vettünk, melynek a reánk eső része 7384 leit tett ki. Kiadási tételeinkhez magyarázatul hozzá kell fűznöm, hogy adminisztrációs, utazási, levelezési és egyéb költségeink, bevételeink 11.5 százalékát képezik. Ez az eredmény csak azért lehetséges, mert a központnak nincsenek iroda és egyéb költségei, valamint az egész vonalon önzetlen munkaerővel dolgozunk. Kiadásaink többi tételei programunk szerves részét képezik. A zsidó újságok szubvencionálása, azaz a melléklet fenntartása, kulturprogramunk kiépítését, a Zs. N. Sz. hozzájárulás a cionizmus fejlesztését, az alljiah alap és hachsarrah-telepek szubvencionálása pedig a cionista leányifjúság palesztinacentrikus lehetővé tételét célozzák. Így tehát nem áll módunkban a kiadási tételeket csökkenteni — marad a másik megoldás: a bevételeket fokozni, ami minden biztonnal lehetséges. Miután a Wizo-KIB más megoldást nem talált, ajánlja a referátum végén lévő re-

zolució szerint, hogy a csoportok egységesen vállaljanak a központtal szemben 20 százalékos budgetemelést. Ez az emelés elérhető egyrészt a bevételek fokozásával, másrészt azonban a kiadások csökkentésével is. Ebből a szempontból igen tanulságosak a mappába mellékelt pénztárkimutatásai a csoportoknak. A csoportoknak szem előtt kell tartaniok egyrészt, hogy alapszabályaink értelmében nem szabadna többet felhasználniok saját helyi céljakra, mint bevételeik 25 százalékát, másrészt, hogy a pénzeknek okvetlenül el kell jut-

niok rendeltetési helyükre. Reméljük, hogy ebből a szempontból a világkonferencián résztvett 12 delegátus eredményt fog tudni elérni. Amennyiben az előbb említett két módon nem lehetne a budgetet növelni, úgy egy meghatározott időben az összes csoportoknak külön rendezvényt kellene megtartani, mely rendezvény tisztázza jövedelme kizárólag ezen deficit fedezésére szolgálhatna. Reméljük, hogy a mi konferenciánk is meg fogja találni a kérdés megfelelő megoldását, amint azt a világkonferencia is megtalálta.

Szervezeti és propaganda-munka

A föderációnak tavaly 3056 tagja volt, ezzel szemben az idei taggyűjtés 3386-as taglétszámot eredményezett. A tavalyi 36 aktív csoporttal szemben idén 45 csoportunk van.

Az év folyamán a következő új csoportok alakultak: Beclean, Blaj, Huedin, Jibou, Oravita, Reteag, Surduc, Tasmad, Nasaud, Mercurea-Ciuc.

Alakulóban vannak: Resita, Diciosmartin és Simeria.

A toplitai csoportokhoz tartoznak, de közvetlenül kapnak körleveleket: Borsec, Gheorgheni, Lunca-Bradului, Salasdrü.

Surduchoz tartozik, de körleveleket közvetlenül kap: Garbau.

Az elmúlt évben a következő vidéki látogatásokat tettük:

Dr Roth Dezsóné: Budapest, Carei, Satu-Mare.

Reiter Lunka: Arad, Baia-Mare, Budapest (ahol résztvett a magyar Wizo föderáció konferenciáján), Caransebes, Carei, Cluj, Dej Lipova, Lugoj, Medias, Oradea, Orsova, Pecica, Satumare, Sighet, Tg.-Mures, Toplita Turda, Valea lui Mihaiu.

Weinberger Nándorné: Gherla, Huedin, Medias, Oradea, Salonta, Turda és Szölös, Cseh-szlovákia.

Dr Bär Emanuelné: Beclean, Reteag.

Eiger Meláné: Fogaras, Bucuresti, ahol résztvett az ACFE konferenciáján.

Dr Gellért Miksáné: Salonta.

Dr Handler Rezsóné: Caransebes, Lugoj, Orsova, Oravita, Budapest.

Heller Józsefné: Salonta.

Dr Jeremiás Aranka: Alesd, Baia Mare.

Kohn Mártonné: Dumbraveni, Sighisoara.

Léb Miksáné: Huedin.

Liquornik Fülöpné rendszeresen látogatja: Borsec, Gheorgheni, Galautas, Lunca Bradului, Nehoiu, Salard, Stanceni, Tg.-Mures, Várviz, Valea Uzului, Mercurea Ciuc.

Dr Markovits Ignácné: Surduc, Somcuta-Mare.

Salamon Jakabné: Huedin.

Palesztinai intézmények

A Wizo szervezet 14 év óta áll fenn. A tavalyi Taarucha alkalmával a mintavasáron felállított Wizo pavilonban láttuk először összeülőgialva és diagrammokban kifejezve Wizo munkánk eredményét. Alant közöl néhány részünkre igen érdekes adatot.

A Wizo szervezet palesztinai investíciókra 13 év alatt 343 ezer fontot adott ki. Ebből

44 százalék mezőgazdasági kiképzésre,

18 százalék háztartási,

38 százalék anya és gyermekvédelemre,

8 százalék adminisztrációra és propagandára.

1919-től 1933-ig a Wizo intézményekben 1800 leány nyert kiképzést. Iskoláinkban és leányfarmjainkban jelenleg évenként 400 leány tanul. Háztartástani és kertészeti kurzusainkat 127 telepítvényen 5000 asszony látogatta és 9000 gyermek 100 óvodában és iskolában nyert kertészeti oktatást. 1934-ben, mint új munkáját, városi szakkurzusokat létesítettünk, melyek 1 év alatt 423 ujonnan bevándorolt leány átrétegződését tették lehetővé.

A Wizo szociális munkája, mely nagyrészt a palesztinai Wizo föderáció kezében van, iHsztradur Nasim Cioniot), a következőkből áll: zárt intézményekben 767 gyermek vett részt. A múltban kerekben 6000 gyermek nyert támogatást. A napközi gyermekotthonokban és csecsemőálmásokon 16 helyen eddig 9000 esett kezelték és 850 tanácsot kért anyá kérését regisztrálták. Az álmások „Schwesterjei” 70 ezer házi látogatás révén 9000 csecsemőt kzeltek.

Intézményeinkről legalább néhány szóban külön-külön is meg kell emlékeznünk.

A nahalalai mezőgazdasági iskola: A második iskolaház felépítése lehetővé teszi évenként 90 leány kiképzését. Az épület 50 leány hálószobáján kívül egy szép modern oktató konyhát foglal magában, nagy és világos tartermeket, laboratóriumot, könyvtárat, irodákat, vendégszobákat. Új kerítést vontak és új utakat építettek a ház környékén. A villanyvilágítás bevezetését ajándékok tették lehetővé (Einstein és Marxné). A lul (barom-

Sidon Józsefné: Bucuresti, résztvett az ACFE konferenciáján.

A Wizo-KIB összesen 16 gyűlést tartott és ezen ülések jegyzőkönyveit a föderáció legaktívabb tagjainak rendszeresen elküldöttük.

A csoportok az elmúlt évben 32 körlevelet kaptak, melyek utasításokat, tanácsokat, akciók lefolytatásához szükséges tudnivalókat, stb. tartalmaztak.

Következő sokszorosított előadásokat küldtünk szét csoportjainknak az elmúlt évben:

1. Anya és gyermeke Palesztinában és Európában.

2. Georges Eliot, mint keresztény cionista.

3. A gondolat magaslatán (Rambam születésének 800-ik évfordulójára.)

Ugyancsak ebben a periódusban kiküldtük a Pioniere et Helfer-nek 4 számát, a KKL irodától, Bath Ami és egyéb brosurákat, valamint minden csoport megvette Danzig Hil-let: A Zsidóság Kézírókönyvét.

A brasonyi és huedini csoportok gyermekruháskakát készítettek és küldték ki palesztinai intézményeink részére, mely küldeményt a kirándulók hiánytalanul át is adtak. Valea lui Mihaiu ugyanezen a célra külön 1000 lejt adományozott.

A Council tagok megválasztása lejárt és az új országos vezetőség új Council tagokat is kell a konferenciánkat választania.

A tavalyi tervbevett nyári kurzust megtartani nem tudtuk, mert az előkészítéshez már nem állott elegendő idő rendelkezésünkre. A világkonferencia határozata értelmében jövő nyáron okvetlenül meg akarjuk rendezni a nyári kurzust, amelyre egész télen készülni fogunk. Ecéből ősszel a budapesti Executive ülést után dr Mirjam Scheuert meg fogjuk hívni Timisoarara, ahol országos jellegű propagandista kiképző kurzust fog tartani. Kérjük ehhez a konferencia hozzájárulását.

fiktrec) újjáépítését a farm jövedelméből a most kezdődő munkaperiodus alatt keresztül kell vinni. Az előbbi budget pontban említettük, hogy az egyéb okvetlenül szükséges investíciókra Canada 4.355 fontot szavazott meg. Építés alatt van egy szintén ajándékokból létrehozott villanyra berendezett tejgazdaság is.

Az ajánthi leányfarm: Az ujonnan felépített két lakóház — mindegyik 25—25 leány részére — lehetővé tették, hogy az eredeti főépület végre felszabaduljon és tanítási, szórakozócélokot szolgáljon. A lakóházak felépítésével a növedékek száma 70-re emelkedhetett. Ujonnan épült még egy kis ház betegszobákkal, mosóda és süttőde. A mosógépeket Románia ajándékozta. Épültek még: egy viktartány, istálló, tyúköl, keltetőházikó és egy narancs-csomagolóház.

A Petach-Tikvai, Nachlath Yehudai és Schechunat Borochovi leányfarmokon egy-egy új tyúköl, vagy keltetőházikó építettek. A baromfiállományt mindenütt felfrissítették, a telepeket mindenütt kerítéssel vették körül, hogy egyrészt lopás ellen biztosítsák magukat, másrészt, hogy az állatok ne tévedjenek le. A lakóházakat kijavították és a leltárt kiegészítették.

Kutifurások: Nahalalban két helyen is furtak, mely furások eredménye összesen 9 köbméter víz, ami az iskola jelenlegi szükségletét ugyan fedezi, de a víz hasznosítására szivattyú és csőtelep, valamint rezervoárra van szükség, mely kiadásokat Canada fedezni fogja.

Az afulei leányfarmon a geofizikai kísérletek 8 mtr. mélységben vizet állapítottak meg. Miután az argentinai föderáció ezen furás költségeit magára vállalta, de az országban uralkodó óriási kereslet miatt furógépek csak tavasszal álltak rendelkezésünkre, jelenleg dolgoznak Afulehban.

A tel-avivi háztartási iskolánk (Hostel) átmeneti stádiumban van, mert kb. öszre lesz kész Nachlat Jichakban modern új iskolaépületünk. A Wizo-konyhát, mint azt már tavaly jelentettem, különböző okoknál fogva

még tavaly bezúntették és jelenleg különböző terveket vizsgálunk át, mely szerint a lányok az új iskolaépületben főzést, tálalást, etc. tanulnának. Az iskola ki fog bővülni és egy új német szakker alkalmazásával általában jobb eredményeket remélnék elérni.

A szociális munka

Dacára annak, hogy az allijah 1933 óta ijesztoen növekedett és hogy ennek következtében minden intézményünk tuizsufolt volt, alkalmazottaink agyon dolgozták magukat, a Wizonak nem állott módjában többet, mint a Prágában megszavazott budget B. 20 százalékát, az 120 fontot erre a célra kiadni. Ezt az összeget teljes egészében a jeruzsálemi gyermekotthon kapta német menekültek gyermekeinek felvételére. 1934 nyáron a Brit Asszonyok Németországi Menekültek akciójából erre a célra 1000 font szubvenciót kaptunk. Az év folyamán ugyancsak tőlük kapott 1600 fontot a palesztinai Executive által kiküldött albizottság következőképpen használta fel:

A jeruzsálemi gyermekotthonban lehetővé tették további 12 gyermek felvételét miután az otthon ilyen sürgős esetekben nem zárkozhat el a felvétel elől. Iskolás gyermekek segélyezése, valamint a különböző napközi otthonok támogatása, hogy nagyobb számú német menekült gyermeket vehessenek fel. Aazonfelül havonkénti folyósítások szükségessége szerint.

Különösen nehéz helyzetük volt a tel-avivi 3 csecsemőgondozónak és az anyák részére felállítandó tanácsadó állomásnak, melyek még külön azáltal is meg voltak terhelve, hogy Tel-Avivban a Hadassan bezárta egyik ilyen otthonát. Igaz ugyan, hogy Tel-Aviv városa az év októberétől áprilisig egy 50 fontos szubvenciót adott nekünk és orvos és ápolónők fizetéséről gondoskodott, ami által lehetővé tette a másállapotos anyák tanácsadójának felállítását. Azonban ez korántsem oldotta meg a problémát. A nővérek agyon vannak hajszolva, rosszul vannak fizetve és így ez nem megy tovább. Sajnos ezen a téren a konferencia sem volt képes lényeges változást eszközölni a már korábban felsorolt okoknál fogva. Az új-zélandi Náhán-család, kiknek már az Anyák Iskoláját is köszönhetjük, felismerte ennek szükségességét, 500 fontot adományoztak egy új csecsemőgondozó állomás létesítésére. Sajnos az összeg nem bizonyult elegendőnek és a Wizo jelenleg nem adhat erre a célra nagyobb összeget. Arról tárgyaltunk, hogy esetleg ezzel a pénzzel az Anyák iskoláját bővítenék ki és nagyobbítanánk meg, mert ezen intézményünk, mely a mai napig kizárólag a Wizo hatáskörébe tartozott s melyhez sehonnan még szubvenciót nem kaptunk, egyedülálló az egész országban.

Ezen a helyen meg kell említenünk, hogy általában a palesztinai szociális intézményeink fenntartása képezte a konferencia legsúlyosabb problémáját. A palesztinai Wizo föderáció természetesen sokkal több delegátussal volt képviselve, mint minden más ország és minden bizottságban igyekezett befolyását ugyanazon irányban érvényesíteni. Végzetlenül nehéz volt, sőt legtöbb esetben nem is sikerült velük megértetni, hogy mi elszegenyedt és tönkrement Közép és Kelet Európa nem tudjuk a gazdag és konjunkturás Palesztina szociális intézményeit kivülről fenntartani. Kötelességük az ottani asszonyoknak azokat a metódusokat megtalálni, melyek az ujonnan bevándorlót arra tanítják és nevelik, hogy a szociális intézmények részére áldozatokat kell hozni, még pedig rendszeresen, amint azt a Galuthban is minden zsidó teszi. Már sokszor írtam és beszéltem azon érdekes körülményről, hogy a Palesztinába kivándorolt zsidó évekre visszavonul a közmunkától és bár igénybe szeretné venni a maga és gyermekei részére a szociális intézményeket, nem hajlandó azokért áldozatokat is hozni. A palesztinai Executiva dicséretére legyen mondva, hogy az elmúlt munkaperiodus alatt mindent elkövetett, hogy Tel-Aviv városával megértesse azt, hogy a városnak magának kell ezen intézményeket lassanként átvenni és fenntartani.

Szakkurzusok létesítettki amikor az angol segélyakcióból német leányok kiképzésére 3500 fontot kapunk. A palesztinai Executiva és a palesztinai föderáció két-két képviselővel, a Moacat Hapaoalot (munkások szervezete) 2 képviselővel és a Hitachut Oléj Germania (Németországból kivándoroltak egyesülete) 1 képviselővel bizottságot alakítottak, mely ezeket az ügyeket intézte. Sajnos a nem Németországból jövő chalucák részére mindössze csak 480 font állott rendelkezésünkre a tavalyi budget B-ből és éppen ezek a leányok fordultak legtöbb esetben hozzánk segítségért.

A munkalehetőségek pontos tanulmányozása után a következő szakkurzusokat létesít-

tették: főzés, vasalás, mosás, szövés, gépkötés, lapfektetés, citruszsomagolás, stb. 423 leány nyert kiképzést, akik azután aránylag mind jó elhelyezkedést találtak.

Esti kurzusok dolgozó leányok részére. (Tel-Aviv). Az elmúlt év folyamán egy harmadik alosztályt kellett létesíteni analfabéták részére, mert éppen a keleti zsidók bevándorlása fokozódott abban a bizonyos életkorban, azaz 14—17 év között. Kurzusainkat főleg jemenita szefard és perza leánykák látogatták. A rehaboti esti iskola is kibővült és Wizo budget hachsarrah alapjából szubvenciót kapott.

Vándortanítónők és kurzusok a kibucokban. A mostani allijah folytán ezen a téren munkánk nagyon kibővült. Az ujonnan bevándorolt háziasszonyokat igyekeztünk a háztartás minden ágában kioktatni. Próbaképpen két 3 hónapos központi kurzust is tartottunk kibucok konyhavezetőinek, még pedig egyet Magdielben, a Hasomer Haacir kibucában és egyet Givat Brennerben a Kibuc Hameuchadnál. Mindegyik kurzuson 12 konyhavezető vett részt. A kurzusokat szakemberek vezették s nagyon szép eredményeket értek el. A kurzusok kiegészítésének kell tekinteni a kéthavonként a tel-avivi Hostelban megtartott szemináriumokat vezették és tanítók részére. Az érdeklődés ezek iránt is nagy, minden alkalommal kb. 40—50 résztvevő van. Az angol asszonyok bizottsága ezen szemináriumok részére szíven adományozott 1000 font segélyt.

Iskolás cserifótok és a növedékek felváltása. A Palesztinai Executivának tudvalevőleg sikerült 112 leány részére cserifikátot kapnia, az iskolás cserifikátokra vonatkozó feltételek mellett. Miután ezen cserifikátok felett rendelkezünk, sikerült újabb 160 nem fizető leány részére cserifikátot kapni. A Wizo ezzel óriási felelősséget vállalt magára, mert a palesztinai kormány kötelezett bennünket arra, hogy ezen lányok 3 évre való ellátását garantáljuk és hogy fél-évenként számadást adjunk a leányok hollétéről. A fenti kikötések hatása alatt Ada Fischmann a télen személyesen Európában volt, hogy a megfelelő leányokat kiválassza annál is inkább, mert sajnos az utóbbi két év allijája számos nem megfelelő leányanyagot hozott az országba. A kiválasztott leányok nagyrésze velünk együtt érkezett az országba idén tavasszal és reméljük, hogy tényleg be is váltak. Fenti cserifikátokból kaptunk egyet-egyet Pollák Ráchel és Hillmann Margit részére, akikről örömmel jelentetnem, hogy Ada Fischmann nagyon meg van velük elégedve. Általában az erdélyi leányoknak jó híruk van kint. Velünk egyszerűen ment ki még két cserifikátos leány, az orsovai Reicher Kati és a toplitai Liquornik Ruth, akik Nahalalban vannak és kiképzésüket fizetnek. Mindkét leány nagyon szeret intézményünkben lenni és a legjobb híreket küldik.

(Folytatjuk)

WIZO-HIREK

A toplitai Wizo-csoport június 2-án tartott gyűlést. Az elnöknő beszámolt a palesztinai film anyagi eredményéről, valamint az Anyák napjáról. Továbbá közli, hogy Hirsch Sári a Transilvania vendégében adott a Wizo javára egy teaeszt, szép anyagi és erkölcsi eredménnyel, valamint Aba Rebeka és Schapira Rózi Wizo asszonyok is jól sikerült teaesztel rendeztek. A Wizo intervenciójára alakult sziff jelenleg 32 tagot számlál. A sékelektől is befejezték és nagyon szép számmal adtak el sékeleket. A csoport intenzíven ki veszi részét a KKL munkából is. Elhatározzák június hónapban két teaeszt rendezését, az elsőt Sucher Erzsébet és Maier Helen háziasszonyok rendezésében, a másodikat maga az elnöknő Liquornik Fülöpné június végén rendez meg.

A rovino Wizo-csoport május 26-án tartotta meg az Anyák napját. Délelőtt a gyermekek csoportokba osztva járták be a falut és minden zsidó házban leadták a kék-fehér virággal díszített kártyákat. A gyűjtést a következő gyermekek végezték: Gutmann Irén és Magda, Kertész Evi, Zeissler Vera Löwy Ida, Fülöp Marika, Goldberger Zsuzsa, Guttman Judit, Deutsch Ica, Friedmann Márta, Kohn Judit, Róth Erika, Weiss Lili. A kisleányok mind olyan készséggel és lelkesedéssel végezték munkájukat, hogy az akció nagyon szép erkölcsi és anyagi eredménnyel végződött. Délután a hitközség tanácstermében szép közönség részvételével foglaltat adott a Wizo. Ezt megelőzően a gyermekek kis műsört adtak elő, melyet Kohn Mihály né vezetett be néhány aktuális szóval. A rendezvény a Hatikvah-val fejeződött be.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO Timisoara központja, Plaja Asanesti 4.

Bu
rádiomos

A Royal
Vasárnap d. e. 11
Nyomorútlak
15 lejes egyse

Megkezdtek a t
és nyugdíjak kifizetése
tik: A pénzügyminisz
nap az egész országba
viselői illetmények és

Kiirtottak a Román
látót, amely határon
Cernăuți-ből jelentik:
éves lengyel alattvaló
felelőségével és 7 éves g
cauti i hid mellett át
niába. A lengyel hat
vették őket és megál
A menekülők nem eng
tűz alá vették. A férj
az asszony csodálatos m
de megőrült. Egy áró
román granicsárok, aki
londokházába. Az ügy
gyesbizottság alakult.

Kerti ernyő
Kerti nyug
Kerti fotek
Napellenzők

Boskovics T
Cluj—Targ

A központi kínai
akarja venni Hongkong
tik: A Reuter-ügynöks
ból, hogy 6 hadihajó,
kormány parancsnokság
kong kikötője előtt cir
kérdik, nem jelent-e
kínai kormány bloká
rost. A kantoni kormá
a nankingi haderők e
Az angol hatóságok fig
eseményeket. Kiderült
páncélos és több tenge
hogy a helyszínére me

Orvosi hír. Dr Leit
orvos külföldi tanul
zett és rendelését Str
alatt folytatja.

Felozslatták az a
sok szövetségét, mert n
Bécsből jelentik: A kor
volt frontharcosok szöv
rista jellegű öltött mag
provokálta az emlékeze
res összeültközömekek a
amelyek 1927-ben a bé
és az igazságügyi palot

Teniss-,
Turista-
Fürdő-

felszerelések
jó minőség-
ben, nagy
választékban

Schuster
Emilné
Cluj, P. Unirii

Budapest

rádiumos csodás gyógyfürdőiben

**visszanyerheti
egészségét, ifju-
ságát, életkedvét.
Fürdőkurák egész
éven át. Általány
(pauzál) gyógy-
kurák**

390.— pengős egységáron háromhetes gyógykúra végezhető a három leg-
előkelőbb és legmodernebbül felszerelt gyógyszállóban (Szent Gellért, Szent
Margitsziget és Szent Lukács fürdő), vagy a gyönyörű fekvésű Svábhegyi
Szanatóriumban (420 m. — A háromhetes gyógykúrának az összes gyógy-
tényezők bennfoglaltatnak: gyógyfürdők (iszapfürdők, pakkolások, stb.),
röntgen, quarz, diathermia, ultra-rövidsugarak, orvosi gyógykezelés, azon-
kívül teljes ellátás (diétás konyha) és az összes borralalok. Ingyenes
határátlépés, a magyar vonalakon (oda és vissza) 50 százalékos vasuti
kedvezmény. — Kisérők ugyanezen szolgáltatásokat 15 százalékos kedvez-
ménnyel, jegyfüzet alakjában kaphatják. — A gyönyörű világmetropolis-
ban nagyszerűen szórakozhatik. — A pausálkúrának minden beufoglaltat-
tik, amire egészsége helyreállításához szüksége van. Pontosan tudja
előre az összes költségeket. Jegyfüzetek az összes menetjegyirodákban
kaphatók. Bővebb felvilágosítás Praxis Medici orvosi szaklap útján
(Timisoara, Eugen de Savoya 11.) és a Budapesti Központi Gyógy- és
Üdülési Bizottság V., Vigadó-tér 3.

HIREK

A Royal Mozgóban

Vasárnap d. e. 11 órákor nagy matiné:
Nyomorultak I—II. rész egyszerre
15 lejes egységes helyárral.

— Megkezdtek a tisztviselői illetmények és nyugdíjak kifizetését. Bucurestiből jelen-
tik: A pénzügyminiszter intézkedésére teg-
nap az egész országban megkezdtek a tiszt-
viselői illetmények és nyugdíjak kifizetését.

— Kiirtottak a határőrök egy lengyel esá-
ládát, amely Romániába akart átszökni.
Cernăuți-ből jelentik: Grigore Romanov, 43
éves lengyel alattvaló, Olga nevű 30 éves
felnővel és 7 éves gyermekével a Nepo-
cauți-i hid mellett át akartak szökni Romá-
niába. A lengyel határőrök azonban észre-
vették őket és megállásra szólították fel.
A menekülők nem engedelmessékedtek, mire
tíz alá vették. A férfi és a fiu meghaltak,
az asszony csodálatos módon sértetlen maradt,
de megőrült. Egy árokban találtak rá a
román gránicsárok, akik beszállították a bo-
londokházába. Az ügyben román-lengyel ve-
gyesbizottság alakult.

Kerti ernyők
Kerti nyugágyak
Kerti fotelek
Napellenzők

Boskovics Testvérek Cluj—Targu-Mures.

— A központi kínai kormány blokád alá
akarja venni Hongkongot? Londonból jelen-
tik: A Reuter-ügynökség jelenti Hongkong-
ból, hogy 6 hadihajó, amelyek a nankingi
kormány parancsnoksága alatt állnak, Hong-
kong kikötője előtt cirkál. Érdekeltek körök
kérdik, nem jelenti-e azt, hogy a központi
kínai kormány blokád alá akarja venni a vá-
rost. A kantoni kormány aggodalmaskodik
a nankingi haderők e koncentrációja miatt.
Az angol hatóságok figyelemmel követik az
eseményeket. Kiderült, hogy egy angol
páncélos és több tengeraltjáró áll készen,
hogy a helyszínére menjen.

Orvosi hír. Dr Leitner Fülöp gyermek-
orvos külföldi tanulmányutjáról hazaérke-
zett és rendelését Str. Berthelot 10 szám
alatt folytatja.
— Feloszlatták az ausztriai frontharoc-
sok szövetségét, mert náci-propagandát üzött.
Bécsből jelentik: A kormány elfoszlatta a
volt frontharocok szövetségét, amely hitle-
rista jellegű volt. A szövetség a hitlerista
provokálta az emlékeztetés schattendorfi vé-
res összeütközéseket a szociáldemokratákkal,
amelyek 1927-ben a bécsi lázadást okozták
és az igazságügyi palota felgyújtását.

Teniss-, Turista- Fürdő-

felszerelések
első minőség-
ben, nagy
választékban
**Schuster
Emilnél**
Cluj, P. Unirii

— A francia baloldal a demokrácia mel-
lett akar tüntetni július 14-én. Párisból jelen-
tik: A baloldali és szélsőbaloldali szerveze-
tek delegátusai a július 14-i ünnepek alk-
almával gyűlést akarnak rendezni, amelyre
meghívják mindazokat a polgárokat, akik
közre akarnak működni a demokratikus sza-
badosságjogok megvédésére, a munkások számá-
ra munkaalkalom biztosítása és a béke fen-
tartása érdekében.

— Egy tábornok kapott megbízást a repülő-
bélyegek ellenőrzésére. Bucurestiből jelen-
tik: Tomovoreanu tábornokot kinevezték a
repülőbélyegek alkalmazásának ellenőrzésére
vezérfelügyelőnek. A tábornok megbízása
egy évig tart. A légügyi alminisztérium úgy
döntött, hogy több repülőgépet rendel, ame-
lyek közül egyeseket belföldön, másokat kül-
földön fognak gyártani. Caranfil alminiszter
angliai látogatása alkalmával ajánlatokat is
fog kérni.

— Izületi csuszál és ischiásnál, neurálgikus
és arthritikus fájdalmaknál egy pohár ter-
mészetes „Ferenc József“ keserűviz, reggel
éhgymorra bevéve, gyorsan előmozdítja a
gyomor és a belek működését s igen könnyű,
lágyszéketlétet, jó emésztést és kellemes
közérzetet biztosít. Orvosi vélemények egy-
öntetlenül dicsérik a Ferenc József viz ren-
dkívül enyhé és jótévé hatását vese-, hólyag-,
prostata- és végbélbajoknál, továbbá sérv-
ben szenvedőknek is.

— El akarják zárni a Szezei csatornát?
Rómából jelentik: Az olasz külügyminiszte-
riumhoz közelálló Afari Esteri c. folyóirat
cikket közöl a Szezei csatorna elzárásának
lehetőségéről. A cikkíró hangoztatja, hogy
Olaszország ezt az 1880-ban Sztambulban ki-
tört egyezmény és a népszövetségi alapok-
mány súlyos megsértésének tekintené s ellene
a legelősebben tiltakoznék.

Línoleum
Viaszosvászon
Futószőnyeg

Boskovics Testvérek Cluj, Str. Regina Maria 15. Targu-Mures, P. Reg. Ferdinand 42.

— Angol frontharocok berlini útja. Lon-
domból jelentik: Tegnap számunkban hirt
adtunk arról, hogy a walesi herceg beszéde
nyomán tegnap nagyobb német frontharoc-
küldöttség érkezett az angol fővárosba. Ez-
zel egyidőben angol frontharocok indultak
utnak Berlinbe. Először ellátogatnak Bécs-
be, majd Budapestre és csak aztán foly-
tatják útjukat a német fővárosba.

— Alaplatanak az USA kereskedelmi mi-
nisteriuma ellen felhozott vádak? Washing-
tonból jelentik: Beszámoltunk arról, hogy
néhány nappal ezelőtt nagyobb panamát vél-
tel leleplezni az amerikai kereskedelmi mi-
nisteriumban, amelyben hír szerint része lett
volna Roosevelt elnök két fiának is. Legújabb
jelentés megcáfolja ezt a hírt. A vádak fel-
lülvizsgálása ügyében kiküldött bizottság be-
fejezte vizsgálatát és Copland szenátor a bi-
zottság elnöke, kijelentette, hogy a felhozott
vádakat nem sikerült beigazolni.

— Kondylis tábornok — a monarchista re-
publikánus. Athénből jelentik: Kondylis tá-
bornok a következőket jelentette ki az újság-
íróknak: „Kívánom magam is, hogy a meg-
ejtendő népszavazás nagy többséggel a mo-
narchia mellett döntsön, mert a köztársaság-
nak nem sikerült az ország számára norma-
lis politikai életet biztosítania. Ha a monar-
chia erre képes lesz, úgy megmenti Görög-
országot. Kondylis hangsúlyozta, hogy kijel-
entéseit, mint magánember teszi, nem mint
a kormány tagja és előzőleg nem tárgyalt
erről Caldaris miniszterrel. Kondylis
hadügyminiszter nyilatkozata azért kelt fel-
tűnést, mert ellentmondásban áll eddigi re-
publikánus magatartásával.

Küldje gyermekét és jöjjön Ön is
nyaralni a Schwartz ortodox kóser
penzióba

Püspökfürdő

Felnőtteknek napi penzió 120 lejtől,
gyermeknek havi 2200 lejtől lakást,
5-szöri bő ellátást és állandó fel-
ügyeletet kapnak. Hízókúra!

— Augusztus 26-án lesz a kisebbségi tan-
erök nyelvviszsgálata. Bucurestiből jelen-
tik: A közoktatásügyi miniszter arra való tekintet-
tel, hogy június 25-éig a középiskolák évsz-
munkálatai nem nyerhetnek befejezést, el-
rendelte, hogy az állami és felekezeti ki-
sebbségi tanárok a napra kitűzött román
nyelvviszsgáló elhalasztassanak augusztus 16-ig.
A miniszter közben tanfolyamokat fog szer-
vezni, hogy a vizsgára készülők még jobban
felkészülhessenek.

— Hevesi Piorska zongoraművész nő-
vendékeinek évszór hangversenye csütörtökön,
június 27-én este 8 órákor a kath. gimná-
zium dísztermében lesz megtartva. Program
Királynál.

Óriási választék
Butorszövetekben
Matracuzatokban
Butorkretonokban
Kárpitoskellékekben

Boskovics Testvérek Cluj—Targu-Mures.

— Popovici Mihai elhagyta a sanatórium-
mot. Bucurestiből jelentik: Brasovból je-
lentik, hogy Popovici Mihai tegnap elhagyta
a sanatóriumot. A volt miniszter állapota
annyira javult, hogy házi ápolásban marad-
hat teljes felgyógyulásáig.

— Augusztusban nyílik meg Tokióban az
első pánázsiai kongresszus. Tokióból jelen-
tik: Augusztusban nyílik meg Tokióban az
első pánázsiai konferencia, amelyen Japán,
Mandzsúria, Sziám, Kína és Mongolország
vesznek részt.

A kisebbségi élet bölcsője, Ligeti Ernő
folytatja a Független Ujság legfrissebb szá-
mában érdekes riportorozatot a kisebbségi
mozgalom 17 esztendejének történetéről és
ezuttal rámutat azokra a pszichológiai vál-
tozásokra, amelyeket az imperium átvétele
1918 december végén jelentett. A Független
Ujság legújabb száma is bővelkedik igen
szinvalonás erdélyi anyagban. Spectorator pro-
gramadó pünkösdi cikkére Zsilinszky Bajcsi
Endre válaszul egyazon időben a Független
Ujság és a budapesti Magyarország hasáb-
jaiban. A kisebbségi front vagy demokratikus
pártszövetség címen egy pár évvel ezelőtt
visszavonult kisebbségi politikuskunk mond
megszívlelendő dolgokat. Érdekes irás Ortega
Y. Gassetnek, a világhírű spanyol filozófus-
nak a cikke. Kalotai Gábor bánsági, Hunga-
ricus pesti levelet ír. Dénes Béla Bulla Elmával
csinált intervjút, Raffy Adám a 30 éves
Knjaz Potemkin emlékeztet ujtija föl. Remé-
nyli József, az Amerikában élő magyar
költő Clevelandből küldött verset. A bel-
politikai cikk a hét összes eseményeit át-
világítja, a külpolitikai problémák szövevé-
nyeiből pedig a Független Ujság az angol-
német tengerészeti megegyezést, a kínai-
japán probléma szövevényeit ragadja ki. Kül-
önösen változatos a gondosan összeállított
fürdőrovat. A lap egyes számának ára 5 lej,
tisztviselők és főiskolások kedvezményt kap-
nak. Szerkesztőség Cluj, Str. Iuliu Maniu 43.

— A lengyel kisebbség lakta csehszlovák
területeken eltávolították a lengyel felirato-
kat. Varsóból jelentik: A lengyel lapok köz-
lik a hírt, hogy a lengyel Kisebbség lakta
csehszlovákiai területeken a pályaudvarok-
ról eltávolították a két nyelvű névtáblákat s
csak az állomások cseh elnevezését hagyták
meg.

— Monstre zsarolási per Careiban. Carei-
ből jelentik: Néhány hónappal ezelőtt kínos
feltűnést keltett Careiban, hogy a zalauai tör-
vénszék zsarolás címen eljárás indított To-
dorescu Constantin járási agronóm ellen. A
feljelentést a carei és valea lui mihai telepe-
sek tették, akik azzal vádolták Todorescut,
hogy többszáz ezer lejt vett fel tőlük, hogy
részükre az állami földekből nagyobb teri-
letet fog kieszközölni. Pénteken délelőtt ki-
szállt a helyszínre dr. Bodor József, a zalauai
törvénszék tanácselnöke a vezetőügyészrel és
a carei kulturházban megkezdtek a több
mint száz tanu kihallgatását. A városban,
ahol Todorescut széles körben ismerték, kínos
szandációk kelt az ügy.

— Békeakció a carei hitközségben. Carei-
ből jelentik: Dr. Antal István hitközségi elnök
tárgyalásokat kezdett a hitközség chaszid és
askenáz elemeivel a hitközségben dúló harcok
kiküszöbölésére. A napokban leérkezett a mi-
nisteriumból a hitközségi választók névjegy-
zéke, melyen 236 választó szerepel. A listát
azzal a rendelkezéssel küldte le a miniszte-
rium, hogy négy héten belül ki kell írni az
új választásokat a hitközségben. Miután a
minisztérium által jóváhagyott listán olyanok
is szerepelnek, kiknek életmódja nem felel
meg teljes mértékben a Sulchan Aruch sza-
bályainak, a chaszidok nem fognak részt-
venni a választásokon. Dr. Antal elnök igye-
szik áthidalni az ellentéteket és helyreállít-
ni a hitközség belső békéjét.

Pályázat

A lugoji izr. hitközség keres egy okleveles
férfitanítót, ki az elemi és közpiskolai hit-
oktatás ellátására képes, a román, héber és
német nyelvet bírja.

Javadalmazás: 3500 lej havonta és lakás.
Az állás folyó évi október hó 1-én fogla-
landó el.

Ajánlatok kor, családi állapot és képesítés
feltüntetésevel alulírott elnökséghez intézen-
dők.

Lugoji, 1935 június 15.

A lugoji izr. hitközség elnöksége

Nyaraljon SLANICUL MOLDOVEI-ben

A legjobb klimatikus hely, Moldova gyöngye, a

román Karlsbad

A szezon június 1-től október 1-ig tart. — Ásványvizek, inhaláció, pulverizáció, süritett
levegő, radiológiai intézet, ásványfürdők, szénsavas vizek. — Uj hotelek, modern villák,
elsőrangú éttermek.

A kaszinóban:

rulett, brazilian, chemin de fer stb. — Ötvenszázalékos vasuti kedvezmény.
Allomás: Tg.-Ocna.

10. HAV
6VRO
FÖLDR
FÖLÉV
DETÉS
KELÉ
DÖSÁG
ÖLKE
RÁS

Az alkotmány

Averescu marsalljon gyűléseztek vasárnapon. Aból amit mond meglátni a napvilágra. Mindenesetre jellekkel a két politikai felfogásról képműködésében elindult a Maniu arzenáljából. A volt miniszterei is, midőn „erős” hgyűléseken, megelőző utalásokat tegyezzék ki gondolatfront” ezt használják igényével lanszíról meg vannak gyagatációs eszközként megtek meghódítására. A belpolitika rajelensége az „alkotmása.”

A jobboldal a zsi paraszti államot álliként propagandáján. Kötényes front” az zonyos személyi vójelszavak egymással végsőig fokozhatják. És félt, hogy éppváltás, amelynek elnem fog-e olyan amely az erős kezét agatációjával szembe. Nem valószínű, ho előtt fogja tartani a mus szigorú szabályait.

A német nagya

Mindama állítólag sára, akik különböző mita elmeleteiket a rotnék bevonnak a megkezdődött az ősi giesztésének nyit és különböző ünnepeise.

A német nemzetit vetette alárcát és megal dobja sutba minlyeket a kereszténység kezű erővel rakott a vállaira.

Am ha őszinték nácik eme nyíltsága tességesebb, férfiasabb fajvédők és antiszemi pogány és barbár elrsé. A legnagyobb burkoló.

A tegnapi nemetorszmbri szenvedélyek ünnepei és egybe Wotan és Thor, az óa vérengzés, a gyilkos Baidur von Schirac ehhez a valláshoz követeztes akkor, a lál iránti rajongásra sére eskette fel.

Nem kevésbé őszint korpusok főtábornok is, amikor Németorszerek csillagában a bau a kámbalízismusba len céljának az élet klatja.

Ezek az elvek terrden fajvédelemnek, ar barbár és bornirt önlenézésén alapul s a fajtak kiirtására vagy sára irányul.

A kereszténység, le a fajtak egyenrangus követeztesét hirdette. Ez a elvek csak és vannak minden faj nihalizmus őstanaí szget, tehát az ősemberi ja minden emberi tan többnek.

Azok, akik még hi ban, hogy a fajvédele elsősorban a nemzeti hatók az európai kereteibe, akik elhiszik, ho mus megállhat a vé és cselekvése nélkül, a ritteknak azokból az

UJ KELET Legújabb hírek

Szívélyes tónusban, de minden lényeges eredmény nélkül folyt le Laval és Eden párizsi eszmecseréje

Pótegyezményeket irnak alá Londonban a német és angol delegátusok. Laval nem járul hozzá a külön légi védelmi egyezmény megkötéséhez. Edennek nem sikerült kiküszöbölni a német tengerészeti egyezmény ügyében támasztott francia kifogásokat

London, június 22. A Foreign Officeban tegnap folytatták az angol-német tengerészeti tárgyalásokat. Ma is technikai kérdéseket vitáltak meg. Jólértesült körökben pótegyezmények aláírását várják. Ezzel kapcsolatban a washingtoni Evening Star rámutat arra, hogy a hatalmak egységfrontja felbomlott, mivel Anglia fontosnak tartotta a németekkel való viszonyban a fegyverkezési verseny kialakulásának megelőzését a tengereken.

Párizsi jelentés szerint az egész francia sajtó méltatja a Laval és Eden közti tárgyalásokat s azt a reményt fejezi ki, hogy az angol-német tengerészeti egyezmény által keltett ellentétnek muló jellegűek voltak. Franciaország és Anglia felújítják régi, tradicionális barátságukat, amelyek eddig is az európai békét biztosították.

Az esti lapok értesülései szerint az Eden-Laval eszmecsere szívélyes légkörben folyt le, noha a francia miniszterelnök igen határozotlan leszögezte azt a kormányálláspontot, hogy megítélésük szerint korai volt a tengerészeti fegyverkezés korlátozásának megkísérlése.

Eden közölte velem azokat az okokat, amelyek az angol kormányt az angol-német tengerészeti egyezmény megkötésére készítették. Kötelességemnek tartottam újból leszögezni azokat a fenntartásokat, amelyeket kormányom kénytelen volt ebben a tekintetben megformulálni.

A Havas értesülése szerint a jelen pillanatban nincs szó arról, hogy francia szakértők menjenek Londonba az admirálisához, mert a szakértők csak az év végén fognak újabb tárgyalásokat kezdeni, amikor a washingtoni tengerészeti egyezmény lejár. Azt hiszik egyébként, hogy Eden és Laval tegnapi tanácskozása nem változtatott a francia kormány Londonban és Stresában követett álláspontján. Ugylátszik, Laval is javaslatokat tett, nemcsak Eden és ezekre választ csak Edennek Londonba hazaérkezése után lehet várni. Kihangsúlyozták a tegnapi tárgyalások barátságos ösztönzését.

Tegnap este egyébként Eden telefonbeszélgetést folytatott a Foreign Office-szal Párizsból.

Eden Olaszországban

Róma, június 22. Még nem tudni pontosan, mikor érkezik Eden Olaszországba. Mivel Mussolini nem tartózkodik Rómában, lehetséges, az, hogy az eszmecsere a francia határhoz közeleső valamelyik olasz városban fog lefolyni. Rómában Edent vasárnap este, esetleg hétfő reggelre várják az olasz fővárosba.

A Daily Express értesülései szerint az olasz és angol kormányok megállapodtak abban, hogy Eden ezuttal olaszországi látogatása során az abessziniai és a dunai kérdérről nem tárgyalnak. Megvitatás tárgyát csak az angol-német tengerészeti megegyezés fogja képezni.

Londonban egyébként úgy hírlik, hogy Eden olaszországi útja után újra tárgyalni fog Párizsban.

Az olasz közvélemény egyébként nagy fontosságot tulajdonít az Eden és Mussolini közti találkozásnak. A Stampa szerint a tárgyalások sikerét a négy nyugati nagyhatalom közti szolidaritás biztosíthatja. Nemcsak Európa, hanem a többi kontinens számára is. Japán körök rámutatnak arra, hogy az összes európai japán tengerészeti állásokat Londonba értekezletre hívták össze, hogy az angol-német tengeri egyezmény megkötése által előállt helyzetet megvitassák.

Párizs, június 22. (Rador.) Laval ma délután újabb tanácskozást folytatott Edennel, amelynek befejezése után közleményt adnak ki. Egyébként Laval ma dezsónát adott Eden tiszteletére, amelyen Campbell párizsi angol követségi tanácsos is hivatalos volt. Campbell egyébként a napokban Bucarestbe utazik, hogy átvegye új állomáshelyén a követség vezetését.

Laval fenntartásai

Párizs, június 22. (Rador.) A francia-angol tárgyalások után Laval a következőket jelentette ki:

Az európai szocialista pártok kongresszust hívnak egybe az olasz-abesszin háboru ellen

London, június 22. Az Evening Standard távirata szerint Haile Selassie abessziniai császár megalakította hadserege új vezérkarát. A vezérkari főnök egy török tábornok lett, aki a világháborúban a Dardanelláknál vezérkari tisztként résztvett a hadműveletek irányításában. A vezérkarban európaiak közül német, svéd és belga tisztek foglalnak helyet.

A Paris Soir sezsrint felmerült az a terv, hogy a milícia fokozottabb kiképzésére angol tiszteket hívnának meg Abessziniába. Rómái jelentés szerint az olasz miniszterta-

nács elhatározta, hogy július elsejétől 500 egységgel emeli az olasz hadirepülőgépek számát. Genfi értesülés szerint Rómában kiadták a rendelkezést arra, hogy a firenzei hadtest ezredei Verona körzetébe, a veronai csapatok pedig Bolzano körzetébe vonuljanak.

Hongkongi jelentés szerint olasz toborzók kínai kulikat szerződtettek az abessziniai határvidéki utak rendbehozatalára.

A londoni News Chronicle jelenti, hogy jelenleg előkészületek folynak az Abessziniában tartózkodó angol alattvalók eltávolítása

IMPRIMÁLT SELYMEK

ELSÖRENDÜ - MINTÁK KÉPVISELIK A LEGÜ. DABB NYÁRI

PARISI - DIVATOT 1935

CHANEL IMPRIMEK

EREDETI MINTÁK

GALLIA

TIMISOARA
BUL. REGELE FERDINAND 7 (PALACE)

CLUJ - STR. GEN. NEULCEA 2. (RENNER PÁLOTA)

BRASOV - PIATA LIBERTATII 3 (SZABADSAGTER (BUZASON))

SIBIU - STR. REGINA MARIA 34 (HELIUVERGA:SE)

érdekében. Több katonai repülőgép áll utra készen e célból Egyiptomban.

A Gazetta de Lausanne jelenti, hogy a különböző európai országok szocialista pártjai nemzetközi kongresszust hívnak össze, hogy

tiltakozásukat fejezzék ki Olaszországnak Abessziniával szemben folytatott politikája ellen. A kongresszus Svájcban ülne össze, amit a lap véleménye szerint a svájci hatóságok nem fognak megengedni.

Megállapították a főiskolákra felvehető diákok maximális számát

Bucuresti, június 22. A közoktatásügyi minisztérium az egyetemközi tanács június 11-iki határozata értelmében megállapította az egyes romániai főiskolákra felveendő diákok számát. Eszerint 1935-36-ban a bucaresti teológiára 206, a jogra 800, a filozófiára 800, természettudományra 600, orvosira 200, gyógyszerészetre 100, állatorvosira 60, összesen 2760 diákot lehet felvenni.

gából teszik le. A műegyetemek, akadémiák és technikumok számára a következő maximumot állapították meg: a bucaresti technikumra 200, timisoaraira 200, a bucaresti kereskedelmi akadémiára 350 az előkészítő évre, amelyből vizsga útján 150-et fognak az első évre kiválasztani. Clujon 250, amelyből az első évre 150-et engednek át.

A iasi jogi fakultásra 500, filozófiára 250, természettudományra 350, mezőgazdasági akadémiára 100, orvosira 120, összesen 1440.

Felkérem mindazon osztálytársaimat, akik a helybeli felsőkereskedelmi iskolában 1915-ben érettségiztek, hogy a huszéves baráti találkozón e hó 30-án, vasárnap délelőtt tíz órakor a felsőkereskedelmi iskola tanári szobájában megjelenni sziveskedjenek. Az előkészítő bizottság nevében: Fisch László. Cim: Piața Mihai Viteazul 7.

A cluji egyetem jogi fakultására 400, filozófiára 200, természettudományra -50, orvosira 180, összesen 930 diák

Cernăuțiban a teológiára 350, jogra 250, filozófiára 150, természettudományra 100, összesen 850.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

A felvételi vizsgákat minden szakon szóbeli és írásbeli vizsgákkal fogják lebonyolítani. A felvételi vizsga díja 100 lej és azt a középiskolák analitikus programjának any-

CENZURAE